

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA i GMINY KROTOSZYN NA LATA 2004-2007

URZĄD MIEJSKI W KROTOSZYNIE
UL. KOŁŁATAJA 7, 63-700 KROTOSZYN
TEL. (062) 725-42-01, FAX (062) 725-34-36

e-mail: um@krotoszyn.pl
<http://www.krotoszyn.pl>

**PLAN POWSTAŁ W RAMACH PRAC DORADCZYCH
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA KSZTAŁCENIA I STUDIÓW SAMORZĄDOWYCH**

MAJ 2006

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	4
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	7
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM W DRAŻANIEM PLANU	8
2.1. Położenie, powierzchnia, ludność	8
2.2. Środowisko przyrodnicze	11
2.3. Turystyka	13
2.4. Zagospodarowanie przestrzenne	14
2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	14
2.4.2. Infrastruktura techniczna	15
2.4.3. Własność nieruchomości	19
2.4.4. Obiekty dziedzictwa kulturowego	20
2.4.5. Identyfikacja problemów	21
2.5. Gospodarka	21
2.5.1. Główni pracodawcy	21
2.5.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy	24
2.5.3. Liczba osób zatrudnionych w sektorach gospodarki	25
2.5.4. Rynek pracy	25
2.5.5. Identyfikacja problemów	26
2.6. Sfera społeczna	26
2.6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu	26
2.6.2. Warunki i jakość życia mieszkańców	32
2.6.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia	43
2.6.4. Identyfikacja problemów	45
3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE	46
3.1. Lista zadań, poprawiających sytuację społeczno-gospodarczą Miasta i Gminy Krotoszyn	46
3.2. Lista zadań do realizacji według hierarchii ważności	47
4. REALIZACJA ZADAŃ i PROJEKTÓW	51
4.1. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2007	51
5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI, REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA	60
5.1. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego z innymi dokumentami	60
5.1.1. Cele strategiczne rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn	60
5.1.2. Cele strategiczne rozwoju województwa wielkopolskiego	60
5.2. Zadania finansowane ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym przedakcesyjnych	61
5.3. Zgodność planowanych do realizacji w latach 2004–2007 zadań z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego	61

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	64
7. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004–2007 (OBLIGATORYJNIE) I NA NASTĘPNE PLANOWANE LATA (FAKULTATYWNIE).....	66
8. SYSTEM WDRAŻANIA.....	76
9. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	79
SPIS TABEL	81
SPIS WYKRESÓW	82

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest jednym z dokumentów, wymaganych w przypadku ubiegania się o środki strukturalne Unii Europejskiej. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004–2006 (ZPORR). W "Ogólnym Podręczniku Wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006" jest mowa o tym, że w przypadku starania się o fundusze w ramach ZPORR: Działania 3.1. – "Obszary wiejskie" oraz Działania 3.2. – "Obszary podlegające restrukturyzacji", wymagane są Plany Rozwoju Lokalnego. W ramach obu tych działań można się ubiegać o dofinansowanie projektów o wartości do 1 mln euro, co sprawia, iż będą to te części ZPORR, w których gminy małe i średnie będą składać najczęściej wniosków na lokalne projekty z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej oraz bazy kulturalnej i turystycznej o wartości do 1 mln euro.

W Uzupełnieniu do ZPORR jest wskazana przykładowa struktura Planu Rozwoju Lokalnego. Struktura niniejszego dokumentu odpowiada wskazaniom podręcznika. Obejmuje ona następujące elementy:

1. Określenie obszaru i czasu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

2. Opracowanie „Raportu o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym wdrażaniem planu”

Celem przygotowania Raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną samorządu w chwili opracowywania raportu. W niniejszym dokumencie zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania gminy według stanu na dzień opracowywania Raportu.

Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji planu rozwoju, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Raport w niniejszym dokumencie zawiera analizę następujących obszarów funkcjonowania gminy (która odpowiada analizie aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i jest poszerzoną wersją danych wymaganych w UZPORR):

- położenie i powierzchnia
- demografia
- środowisko naturalne
- turystyka, sport, kultura
- zagospodarowanie przestrzenne
- sfera gospodarcza
- sfera społeczna.

3. Opracowanie listy „Zadań polegających na poprawie sytuacji na danym obszarze” wraz z określeniem hierarchii ich ważności

Lista zadań obejmuje:

- zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
- zmiany w sposobie użytkowania terenu
- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury
- poprawę stanu środowiska naturalnego
- poprawę stanu środowiska kulturowego
- poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania.

4 Rozpisanie projektów i zadań inwestycyjnych proponowanych do ZPORR w zakresie szczegółów realizacji z podziałem na projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2007 oraz w następnych latach (projekty długoterminowe)

Projekty/zadania zostaną wymienione z nazwy, określony zostanie harmonogram rzeczowy i finansowy ich realizacji (zakres, terminy, nakłady z podziałem na źródła finansowania), kryteria ustalenia kolejności wykonania, a także oczekiwane rezultaty oraz instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

5. Zestawienie powiązań projektu/ów z innymi działaniami, realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa

6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

7. Plan finansowy na lata 2004–2013 dla zadań planowanych w PRL z rozbiem na źródła finansowania

Zgodnie z wymaganiami UZPORR, konieczne jest opracowanie planu finansowego uwzględniającego zadania inwestycyjne, ujęte w PRL. Prace będą polegać na przygotowaniu Wieloletniego Planu Finansowego, czyli prognozy dochodów i wydatków gminy w celu oszacowania możliwości inwestycyjnych - prognozy wolnych środków na inwestycje i oceny zdolności kredytowej gminy, przy wykorzystaniu komputerowego programu MAFI (Model Analizy Finansowo-Inwestycyjnej). Posłuży on do analizy budżetu gminy, na podstawie której, przy przyjęciu określonych założeń, dokonuje się prognozy budżetu gminy na następnych 10 lat (2004-2013). Najważniejszym jej elementem, z punktu widzenia kolejnych etapów prac, jest **prognoza wolnych środków**. Dzięki niej uzyskujemy odpowiedź na pytanie, jakie są **możliwości inwestycyjne i kredytowe** w odniesieniu do zaplanowanych inwestycji.

Do programu wprowadzane są również dane o planowanych inwestycjach, co daje możliwość przeprowadzenia symulacji ich wpływu na przepływy pieniężne. Innymi słowy program ten pozwala na dostosowanie zakresu rzeczowego przewidywanych inwestycji do zdolności finansowych gminy (z uwzględnieniem ewentualnych obciążeń kredytowych). Dzięki temu będziemy wiedzieli, czy budżet stać na wszystkie przewidywane w poszczególnych latach planu inwestycje, czy też zachodzi konieczność przesunięcia niektórych z nich na następne okresy, czy wręcz całkowitej z nich rezygnacji.

8. Zaproponowanie i opisanie systemu wdrażania PRL wraz ze stosownymi uchwałami Rady

9. Opisanie sposobów monitorowania, oceny i komunikacji społecznej, w tym:

- b) System monitorowania planu rozwoju lokalnego

- c) Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego
- d) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi
- e) Public Relations planu rozwoju lokalnego.

Cezura czasowa Planu obejmuje lata 2004–2007. Podstawą w pracach nad dokumentem było rozpoznanie sytuacji na terenie Miasta i Gminy oraz szerokie **konsultacje społeczne** prowadzone w ramach procesu przygotowania dokumentu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy oraz niniejszego dokumentu PRL, który rozpoczął się w kwietniu 2004, i polegał na przeprowadzeniu serii spotkań z kluczowych reprezentantów społeczności lokalnej oraz **przeprowadzeniu szerokiej ankietyzacji mieszkańców** na terenie miasta i gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i opisuje strategie, zmierzające do osiągnięcia rozwoju społecznego. Plan szacuje również spodziewane efekty planowanych przedsięwzięć i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, a także wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych Gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego został przedstawiony komisji gospodarki Rady Miejskiej. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn będzie służył jako punkt odniesienia do działań rozwojowych, podejmowanych z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość pomocy finansowej z funduszy unijnych.

Informacje zebrane i przeanalizowane w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł i są wynikiem prac szerokiego grona osób, reprezentujących wszystkie instytucje podległe samorządowi, jak również cały szereg podmiotów zaangażowanych w różne dziedziny życia gminy.

Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn został opracowany przez zespół konsultantów Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu w składzie:

- Bartłomiej Kustoń,
- Waldemar Pruss,
- Radosław Szarleja.

Koordynatorem prac ze strony Urzędu Miejskiego był Pan Jacek Kępa.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego opracowany został dla Miasta i Gminy Krotoszyn, położonej w południowej części Województwa Wielkopolskiego, w Powiecie Krotoszyńskim.

Plan przygotowano w związku z ubieganiem się przez Gminę o środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na lata 2004-2007. W kolejnych latach Plan będzie aktualizowany zgodnie z przyjętą przez Radę Miejską procedurą, o której mowa z rozdziale 8 i 9, tak aby można było ubiegać się o dofinansowanie inwestycji perspektywie funduszy strukturalnych w kolejnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013. Opracowany dokument jest wymagany przy składaniu wniosków w ramach priorytetu 3 w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego.

Konieczność przygotowania dokumentu wynika z Uzupełnienia ZPORR – dokumentu przyjętego przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 16 kwietnia 2004 roku oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Położenie

Gmina miejsko-wiejska Krotoszyn położona jest w południowej części województwa Wielkopolskiego na granicy dwóch ważnych regionów gospodarczych: Wielkopolski i Dolnego Śląska. Krzyżują się tutaj dwa równorzędne szlaki komunikacji kolejowej i drogowej. Pierwszy z nich biegnie z północy na południe (Gniezno - Wrocław), drugi ze wschodu na zachód (Łódź - Zielona Góra). Gmina ma kształt zbliżony do trójkąta z narożnikami w układzie północny zachód – północny wschód – południe.

Gmina graniczy:

- od zachodu z gminami Kobylin i Pogorzela,
- od północy z gminami Koźmin, Rozdrażew i Dobrzyca,
- od wschodu z gminami Raszków i Ostrów Wielkopolski,
- od południa z gminą Zduny i m. Sulmierzyce.

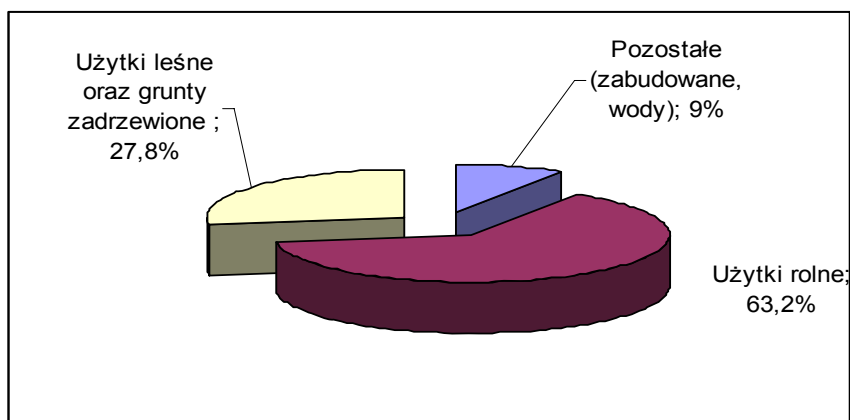
Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Krotoszyn, położone w środkowej części gminy oraz 29 wsi sołeckich. Miasto Krotoszyn jest siedzibą władz powiatu.

Powierzchnia

Powierzchnia miasta i gminy wynosi 256 km², z tego na miasto przypadają 23 km², a na obszar wiejski gminy 233 km². Z ogólnej powierzchni miasta i gminy 63,18 % stanowią użytki rolne, z tego: grunty orne 57,6%, sady 0,37%, łąki i pastwiska 5,1%. Powierzchnia lasów wynosi 27,83%. Obszar gminy Krotoszyn jest bardzo ubogi w wody stojące. Wody te reprezentowane są przede wszystkim przez niewielkie obszarowo stawy, które pełnią rolę retencyjną bądź hodowlaną.

Szczegółowe dane na temat struktury gruntów przedstawiono na Wykresie 2.1.

Wykres 2.1. Struktura powierzchni w gminie Krotoszyn

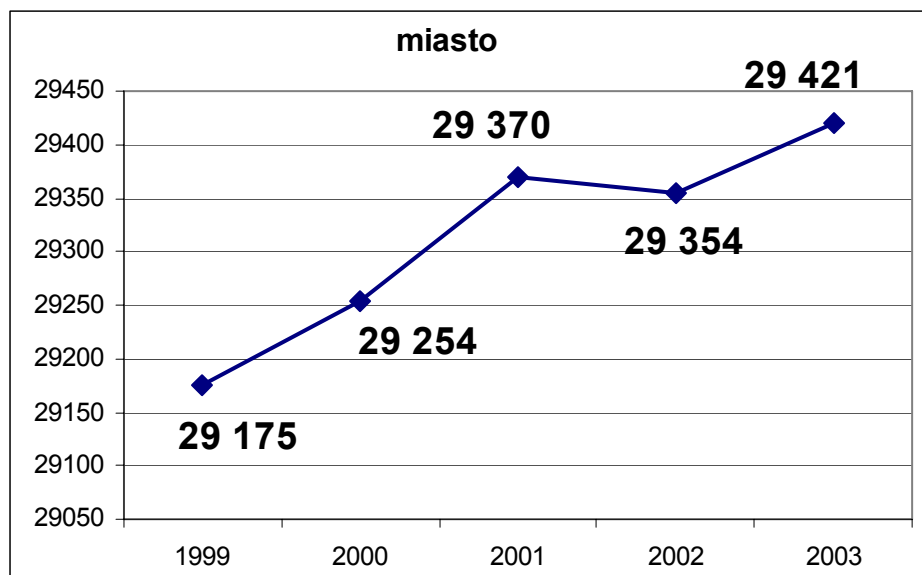
Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Ludność

Według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku, w gminie mieszkało 40.630 mieszkańców, z czego 29.421 w mieście i 11.209 na terenach wiejskich. Kobiety stanowiły 51,56% ludności.

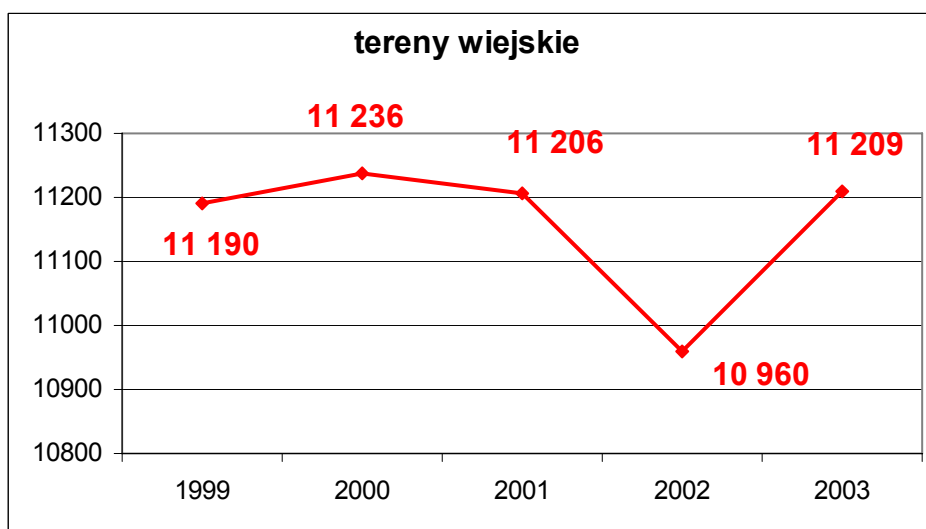
Na przestrzeni kilku ostatnich lat zaobserwować można pewne wahania liczby ludności zamieszkującej teren gminy. Tendencja wzrostowa utrzymuje się w mieście, natomiast na obszarach wiejskich zauważalne są wyraźne coroczne różnice w liczbie ludności.

Wykres 2.2. Liczba ludności w mieście Krotoszyn w latach 1999-2003

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

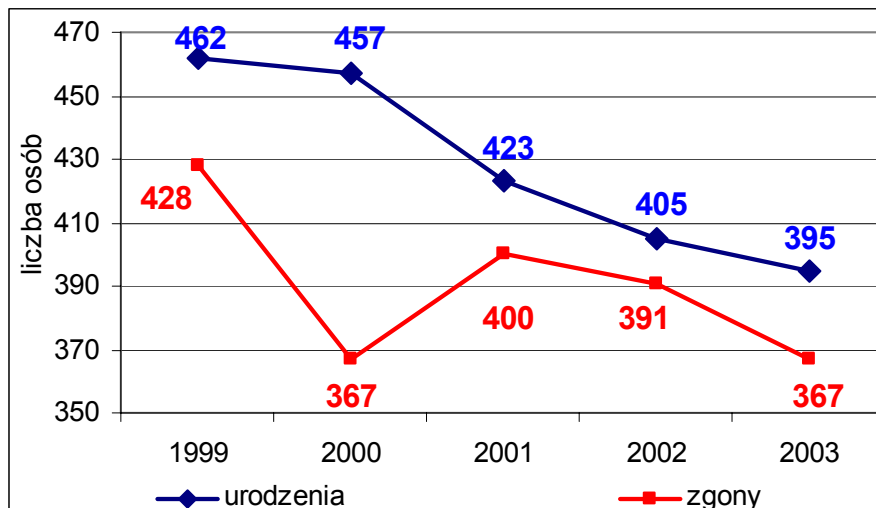
Wykres 2.3. Liczba ludności w na terenach wiejskich gminy Krotoszyn w latach 1999-2003

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

W latach 1999–2003 współczynnik przyrostu naturalnego był dodatni, ale z tendencją spadkową od 2001 roku. Ciągłe jednak pozostaje wyższy niż średnia krajowa, która od kilku lat oscyluje w okolicach zera. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono na Wykresie 2.4.

Wykres 2.4. Przyrost naturalny w gminie Krotoszyn

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Informacje na temat zróżnicowania wiekowego ludności zamieszczono w Tabeli 2.1. Społeczeństwo gminy jest stosunkowo młode, ponieważ prawie 21% ludności stanowi ludność w wieku 25–39 lat. Gmina ma szansę na dalszy rozwój, bowiem ludność w wieku do 24 roku życia stanowi ponad 27% mieszkańców. 14,5% lokalnej społeczności to dzieci i młodzież, uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjum. Z kolei udział dzieci w wieku przedszkolnym w liczbie ludności ogółem kształtuje się na poziomie około 4,5%. Gminę charakteryzuje niezbyt wysoki odsetek ludności w wieku powyżej 65 roku życia.

Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi znacząco wpływa na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wejście na rynek pracy kolejnych roczników „wyżu demograficznego” (osoby urodzone na początku lat 80-tych XX w.), przy tendencjach wzrostowych w gospodarce - zwiększa potencjał siły roboczej, a z drugiej strony, przy spadku aktywności gospodarczej może spowodować wzrost bezrobocia.

Tabela 2.1. Struktura ludności według grup wiekowych i płci w 2003 roku

Grupy wiekowe	ogółem		kobiety	mężczyźni
1. Mieszkańcy razem	40 630	100,0%	20 952	19 678
2. Dzieci 0 - 2 lat	1 191	2,9%	558	633
3. Dzieci 3 - 6 lat	1 816	4,5%	886	930
4. Dzieci 7 - 16 lat	5 888	14,5%	2 869	3 019
5. Ludność 17 - 19	2 192	5,4%	1 073	1 119
6. Ludność 20 - 24	3 606	8,9%	1 791	1 815
7. Ludność 25 - 39	8 431	20,8%	4 190	4 241
8. Ludność 40 - 59	11 308	27,8%	5 806	5 502
9. Ludność 60 - 64	1 497	3,7%	838	659
10. Ludność 65 +	4 701	11,6%	2 941	1 760

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

2.2. Środowisko przyrodnicze

Budowa geologiczna

Obszar miasta i gminy Krotoszyn położony jest w Monoklinie Przedsudeckiej. Podłoże budują osady permio-mezozoiczne, przykryte utworami trzeciorzędowymi: oligoceńskimi, mioceńskimi i plioceńskimi. Miąższość utworów trzeciorzędowych wynosi około 290 metrów. Na osadach trzeciorzędowych zalegają czwartorzędowe plejstoceny północnopolskiego i środkowopolskiego oraz holoceny. Miąższości osadów czwartorzędowych wahają się od 20 m do 40 m.

Warunki hydrogeologiczne

Wody powierzchniowe terenu gminy Krotoszyn są bardzo ubogie, a reprezentowane są przede wszystkim przez niewielkie obszarowo stawy, które pełnią rolę retencyjną bądź hodowlaną.

Gmina Krotoszyn prawie w całości położona jest w dorzeczu rzeki Odry w obszarze pozostającym w zlewisku II rzędu rzeki Baryczy. Teren odwadniany jest w kierunku południowym i południowo-zachodnim przez rzeki: Orłę, Żydowski Potok, Czarną Wodę, Kuroch i Rów Orpiszewski. Tylko niewielki północno-wschodni obszar gminy Krotoszyn należy do zlewni rzeki Lutyni w dorzeczu Warty i zlewni rzeki Ołobok w dorzeczu rzeki Prosnicy. Rzeka Orla swój początek bierze pod Nową Wsią w rejonie Koźmina, a do Baryczy wpada w rejonie Wąsosza. Zlewnia rzeki Orli jest wydłużona i rozciąga się od północnego wschodu na południowy zachód. Górna jej część położona jest w obrębie Wysoczyzny Kaliskiej, zbudowanej głównie z glin zwałowych. Z uwagi na duże spadki poprzeczne oraz urozmaiconą rzeźbę rzeka Orla ma charakter rzeki podgórskiej. Żydowski Potok jest dopływem lewobrzeżnym rzeki Orli. Swoją początek bierze na terenie gminy Krotoszyn, a jego średni przepływ z wielolecia wynosi $0,137 \text{ m}^3/\text{s}$.

Pola i łąki odwadniane są przez rowy melioracyjne, które także zalicza się do cieków wodnych.

Rzeki terytorium Polski charakteryzuje śnieżno-deszczowy ustrój zasilania, z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku – zasilanie śnieżne powodujące wysokie stany wód na wiosnę i zasilanie deszczowe związane z letnim maksimum opadowym przypadającym na koniec czerwca lub drugą połowę lipca. Najniższe stany wód przypadają głównie na okres jesienny. Rzeki zasilane są wówczas poprzez wody podziemne. Z wysokimi stanami wód związane jest wylewanie rzek.

Wody podziemne – ujęcia

Na podstawie prac i badań hydrogeologicznych poprzedzonych badaniami geofizycznymi na terenie miasta i gminy Krotoszyn stwierdzono występowanie dolin kopalnych stanowiących czwartorzędowe struktury wodonośne. Według danych Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Krotoszynie zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę prowadzone jest z ujęć wód podziemnych w następujących miejscowościach:

- Chwaliszew – ujęcie składające się z dwóch studni wody czerpanej z poziomu czwartorzędowego: pozwolenie wodnoprawne na pobór wody: Qroczne = 1259 tys. m^3 , $Q_h = 125 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_d = 2875 \text{ m}^3/\text{d}$, ustanowiony został teren ochrony bezpośredniej i pośredniej (zewnetrzny),

- Smoszew – ujęcie składające się z 5 studni czerpiących wodę z poziomu czwartorzędowego, pozwolenie wodnoprawne na pobór wody w ilości: Qroczne = 2190 tys. m³/rok, Qh = 250 m³/h, Qd = 6000 m³/d, ujęcie posiada ustanowiony teren ochrony bezpośredniej i pośredniej (zewnętrznej),
- Raciborów – ujęcie dwuotworowe, eksploatujące wodę z poziomu czwartorzędowego, pozwolenie wodnoprawne: Qroczne = 448 tys. m³/rok, Qh = 75 m³/h, Qd = 1226 m³/d, ustanowiony teren ochrony bezpośredniej,
- Basyny – dwie studnie ujmujące wodę z poziomu czwartorzędowego, pozwolenie wodnoprawne: Qroczne = 657 tys. m³/rok, Qh = 75 m³/h, Qd = 1800 m³/d, ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej, pośrednia – nie wymagana.

Woda pobierana z ujęć wód podziemnych charakteryzuje się dobrą jakością i wymaga jedynie zastosowania prostych metod uzdatniania. Do największych nieprawidłowości w zakresie ochrony wód podziemnych należą:

- nadmierne zanieczyszczenie rzek przepływających przez teren gminy Krotoszyn,
- ewentualne nielegalne wysypiska odpadów lub zakopywanie odpadów z gospodarstw domowych.

Gleby

W gminie Krotoszyn dominują gleby średniej jakości, co świadczy o potencjalnie dość dobrych możliwościach produkcji rolnej na tym terenie. Przeważają tutaj gleby płowe i brunatne wylugowane, wytworzone z piasków gliniastych leżących na glinach. Wszystkie gleby miasta i gminy Krotoszyn można podzielić na dwie grupy. Do pierwszej należą użytkowane rolniczo gleby o naturalnych cechach genetycznych, natomiast drugą grupę stanowią gleby antropogeniczne, zajmujące procentowo niewielką przestrzeń. Pozostałą część stanowią przede wszystkim gleby leśne.

Warunki klimatyczne

W gminie Krotoszyn, podobnie jak w całej Wielkopolsce, dominujący wpływ na klimat wywiera powietrze polarno-morskie, latem przynoszące ochłodzenie, znaczne zachmurzenie nieba i częste opady, a zimą ocieplenie i odwilż. Ze wschodu i z południa docierają do gminy, choć z mniejszą częstością, suche masy powietrza kontynentalnego. Pozostałe typy mas powietrza, ze względu na częstość występowania nie odgrywają znaczącej roli w kształtowaniu klimatu gminy.

Taka cyrkulacja determinując rozkład kierunku i prędkości wiatru powoduje, że przeważają wiatry z sektora zachodniego, głównie z kierunku W i SW (35%). Udział wiatrów z sektora wschodniego nie przekracza w roku 20%. Wiatry z kierunku S, SW, SE wieją przez 26% dni w roku. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi około 3,5 m/s, przy czym najwyższą prędkością charakteryzują się wiatry zachodnie. W gminie przeważają wiatry słabe. Wiatry o prędkości 1 m/s, wieją przez 30% dni w roku.

Średnia roczna temperatura powietrza, z wielolecia 1951-2000, rzędu 8,0-8,3⁰C jest wynikiem wystąpienia długiego okresu wegetacyjnego (wczesna wiosna) oraz stosunkowo małej liczby dni z mrozem (krótka i łagodna zima). Średnia styczniowa wynosi 1,5⁰C, lipca 18,0⁰C. Maksymalne temperatury osiągnęły w wieloleciu wartość 36,9⁰C, minimalne -28,1⁰C.

Roczna suma opadów w w/w wieloleciu wynosi przeciętnie 517 mm. Zanotowana maksymalna suma roczna wynosi 628 mm, minimalna 339 mm. Najwyższe opady występują w okresie letnim,

co jest związane z wystąpieniem burz. Pokrywa śnieżna występuje, zwłaszcza w ostatnim 20-leciu epizodycznie i utrzymuje się przez kilka dni, najczęściej w styczniu.

2.3. Turystyka

Jedną z największych atrakcji Krotoszyna jest kryta pływalnia wraz z ośrodkiem rehabilitacyjnym „Wodnik”. Jest to 3 kondygnacyjny obiekt o powierzchni 5.505 m² z dwiema nieckami basenowymi, rekreacyjną i sportową, oraz wydzieloną z basenu sportowego niecką rehabilitacyjną. Zaprojektowano także 3 whirpoole, ponad 50-cio metrową zjeżdżalnię wewnętrzną i wiele innych urządzeń, takich jak: masaże podwodne i górne, płytki napowietrzające, przeciwprądy, kaskady, zjeżdżalnie dla dzieci. Halę basenową uzupełnia aneks z dwiema kabinami solarium oraz dwiema saunami fińskimi.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krotoszynie dysponuje stadionem sportowym, halą sportowo-widowiskową, wypożyczalnią sprzętu wodnego, kąpieliskiem. Wypożyczalnia sprzętu wodnego przy jeziorze Odrzykowskim dysponuje: łodziami, kajakami, rowerami wodnymi. Jezioro Odrzykowskie jest zarybione, istnieje możliwość wędkowania.

Kąpielisko przy ul. Ogrodowskiego 8 składa się z: basenu pływackiego 50 m x 25 m, basenu dla dzieci 25 m x 12,5 m, brodzika dla maluchów, dwóch kortów tenisowych o nawierzchni ceglastej, boiska do siatkówki plażowej, koszu do piłki koszykowej, stołów betonowych do tenisa stołowego, kręgielni, rozkładanych boisk do gry w ringo.

Godnymi uwagi są leśne rezerваты przyrody:

- „Dąbrowa” (16,62 ha)
 - „Dąbrowa Smoszew” (13,46 ha),
- oraz liczne pomniki przyrody, np. rezerwat florystyczny „Miejski Bór” (28,87 ha), gdzie można mile spędzić czas wolny.

Atrakcją są również organizowane od wielu lat imprezy turystyczne, takie jak:

- „Rajd Zimowy” (styczeń),
- „Szukanie Wiosny” (luty),
- „Rajd Kolarski” - ścieżki rowerowe 30 km (czerwiec),
- „Rajd Rodzinny” - pieczenie ziemniaka,
- „Rajd Szlakiem Rezerwatów i Parków” - szukanie ciekawych okazów roślinnych.

Na terenie gminy Krotoszyn istnieją znakowane szlaki turystyczne:

piesze:

- Krotoszyn – Sulmierzyce (żółty)
- Krotoszyn – Zduny (zielony)
- Krotoszyn – Baszków (czerwony)

rowerowe:

- wokół Krotoszyna (czarny)
- Krotoszyn – Talary – Zduny – Chachalnia – Wodników Górny – Sulmierzyce – Chwaliszew – Krotoszyn

ścieżki edukacyjno-przyrodnicze:

- ekologiczna ścieżka przyrodnicza (biało-zielony)

Ponadto projektowany jest szlak rowerowy:

- Krotoszyn – Kobierno – Różopole – Rozdrażewek – Maciejew – Teresiny – Roszki – Orpiszew – Jasne Pole – Durzyn - Krotoszyn

2.4. Zagospodarowanie przestrzenne

2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Stan czystości wód powierzchniowych

Monitoring stanu czystości rzek to standardowe pomiary i obserwacje powierzchniowych wód płynących w stałych punktach pomiarowych. Obserwacje wskazują na silne zanieczyszczenie rzek przepływających przez powiat krotoszyński, w tym gminę Krotoszyn. Wody rzek są silnie zanieczyszczone trudnoutlenialnymi substancjami organicznymi i biogennymi. Wody zawierają także ponadnormatywne ilości zawiesin i są zanieczyszczone bakteriologicznie. Głównymi źródłami zanieczyszczeń są:

- ścieki komunalne – część gminy Krotoszyn posiada sieć kanalizacji sanitarnej, natomiast w części, gdzie nie ma tej infrastruktury problem dotyczący gospodarki ściekowej rozwiązywany jest w sposób indywidualny. Pochodzące z gospodarstw domowych ścieki gromadzone są w szambach o nieznanym stanie technicznym lub wylwane są na pola lub odprowadzane są bezpośrednio do wód powierzchniowych.
- spływy powierzchniowe z pól – rozmiar tych zagrożeń zależy od fizjografii zlewni oraz sposobu jej zagospodarowania. Niewłaściwy sposób nawożenia mineralnego i organicznego jest powodem migracji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.

Stan zanieczyszczenia powietrza

Stan zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest rozpoznany tylko częściowo. Na terenie miasta i gminy znajduje się 1 stacja monitoringu jakości powietrza, będąca w gestii WSSE, pracująca w sieci nadzoru ogólnego. Wszystkie stwierdzone stężenia dwutlenku siarki i azotu oraz pyłu zawieszonego są mniejsze od wartości dopuszczalnych

Rezerwaty przyrody

Na terenie gminy Krotoszyn występują rezerwaty przyrody:

- Rezerwat „Buczyna Helenopol”, powierzchnia 41,99 ha, leśny. W rezerwacie ochroną objęto starodrzew bukowy na granicy zasięgu, w wieku około 125 lat i młodszą partię drzewostanów bukowych w wieku 45-50 lat. Buk dorasta tutaj do 35 m wysokości, o obwodzie 260-340 cm. Panujący tutaj zespół to kwaśna buczyna niżowa. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmuje las grądowy. Występują także pojedyncze dęby szypułkowe, brzoza, sosna oraz nalot graba. Stwierdzono runo wczesnowiosenne o następującym składzie gatunkowym: majownik dwulistny, konwalia majowa, marzanka wonna, przylaszczka, gwiazdnica wielkokwiatowa.
- Rezerwat „Miejski Bór”, powierzchnia 28,87 ha, florystyczny. Panują w nim sztuczne drzewostany sosnowe w wieku powyżej 100 lat. Sośnie towarzyszą dorodne osobniki modrzewia europejskiego i brzozy brodawkowej, a w niższej warstwie oba gatunki dębów, świerka i podrost drzew liściastych. Miejscami jest silnie rozwinięta warstwa krzewów z jarzębiną, kruszyną i czeremchą amerykańską. W warstwie tej występują dwa

gatunki chronione: wiciokrzew i bluszcz. W runie dominują jeżyny, rosną też krzewinki: wrzos i borówki. Miejscami liczne są mchy.

- Rezerwat przyrody „Dąbrowa Smoszew”, powierzchnia 13,46 ha, leśny. Dobrze wykształcony grąd środkowoeuropejski i fragmenty lasów łęgowych z rzadkimi gatunkami roślin w runie: wawrzynek wilczęłyko, kruszyna pospolita, podkolan zielonawy, marzanka wonna. W rezerwacie występują gatunki górskie: wiąz górski, gwiazdnica gajowa, przetacznik górski. Stwierdzono tutaj także gatunki rosnące w pobliżu granic swoich zasięgów, a także rzadkie rośliny mezofilnych lasów.

Obszary chronionego krajobrazu

- Obszar chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie” – jego powierzchnia wynosi 55.800 ha, z czego lasy zajmują 15.600 ha (28%). Obszar położony jest na terenie gmin: Zduny, Krotoszyn, Rozdrażew, Dobrzyca, Pleszew, Rszków, Ostrów Wielkopolski i Odolanów. Występują tutaj acidofilne lasy liściaste różnego typu z pomnikowymi okazami dębów i buków, często w wieku powyżej 200 lat. Obszar charakteryzuje się znacznym bogactwem flory (stwierdzono dotąd 900 gatunków). O walorach geobotanicznych tego obszaru świadczy występowanie gatunków rzadkich i zagrożonych z tzw. Czerwonej Listy Gatunków Ginących i Prawnie Chronionych. Walorami tego obszaru jest też udział gatunków roślin reprezentujących różne elementy geograficzne w tym duża liczba gatunków górskich z licznymi osobliwościami florystycznymi.
- Obszar chronionego krajobrazu „Baszków – Rochy”, obejmuje kompleksy leśne uroczyska Baszków i Rochy oraz łąki w dolinie rzeki Borownicy. Powierzchnia obszaru wynosi 2.500 ha, z czego około 80% stanowią lasy. Lasy skupiają się w dwóch uroczyskach – Baszków i Rochy. Najlepiej zachowane w tym zbliżone do naturalnych fitocenozy występują w leśnictwie Baszków. Są to głównie grądy, acidofilne dąbrowy, bory Leucobryo-Pinetum i olsy Ribo nogri-Alnetum i Sphagno-Alnetum. Dzięki wprowadzeniu sosny na obce jej siedliska wytworzyły się tutaj fitocenozy reprezentujące kontynentalny bór mieszany Pino-Quercentum. Obok roślinności leśnej na omawianym obszarze warte omówienia są zbiorowiska związane ze stawami rybnymi i łąkami. Brzegi stawów porastają zbiorowiska szuwarowe, głównie zespół manny mielec, zespół jeżogłówki gałęziastej oraz trzcinnicowiska. Interesujące jest tutaj również występowanie szuwaru halofilnego. Jesienią i zimą pola między Rochami i Baszkowem są miejscem żerowania gęsi zbożowych *Anser fabalis*, które mają swoje noclegowiska na stawach rybnych w dolinie rzeki Baryczy oraz Rochach. Znaczne powierzchnie łąk pomiędzy Zdunami, Piaskami i Rochami są miejscem żerowania licznych bocianów białych. Ich gniazda znajdują się w Piaskach, Kolonii Baszków, Baszkowie oraz Rochach. Pola uprawne dzięki mozaice upraw są dogodnym legowiskiem dla przepiórki.

Na terenie miasta powierzchnia parków i zieleńców wynosi 18 ha.

2.4.2. Infrastruktura techniczna

Sieć drogowa

Przez gminę przebiegają odcinki:

- drogi krajowej nr 15 relacji Jarocin - Trzebnica, która przez teren miasta przebiega następującymi ulicami: Koźmińską-Mickiewicza-Sienkiewicza-Kołątąją-Zdunowską; niewielka szerokość jedni: 6-7 m nie pozwala na płynny ruch przez miasto,

- drogi krajowej nr 36 relacji Szlichtyngowa – Ostrów Wlkp., która przez miasto przebiega następującymi ulicami: Kobylińską-Mickiewicza-Raszkowską-Witosa-Ostrowską; niewielka szerokość jedni: 6-7 m nie pozwala na płynny ruch przez miasto,
- drogi wojewódzkiej nr 444 Krotoszyn – Sulmierzyce – Odolanów – Ostrzeszów; która przez teren miasta biegnie od ulicy: Ostrowskiej ulicą Sulmierzycką-Kołątaja-Zdunowską; niewielka szerokość jedni 6-7 m nie pozwala na płynny ruch przez miasto,
- 20 dróg powiatowych,
- 174 km dróg gminnych; przy czym drogi przebiegające przez tereny zabudowane posiadają nawierzchnię ulepszoną (łącznie 63 km).

Sieć wodociągowa

Będący częścią PGKiM-u Zakład Wodociągów i Kanalizacji dostarcza miastu rocznie 2.800 tys. m³ wody oraz odprowadza i oczyszcza powstałe ścieki. Konieczność spełniania norm, wymaganych dla wody pitnej, oznacza nieustanną modernizację i unowocześnianie urządzeń wodociagowych we wszystkich stacjach uzdatniania wody, czyli w Zdunach, Raciborowie, Baszynach i Chwaliszewie. W ostatnich latach modernizowano i wymieniano sieć wodociagową miasta i gminy. Wymieniono 2300 metrów rur, 369 przyłączy wodociagowych i 198 przyłączy kanalizacyjnych. Gmina jest w całości zwodociagowana,

Kanalizacja

Sieci kanalizacyjne istnieją jedynie w mieście Krotoszyn oraz na wsiach: Durzyn, Lutognew, Kobierno i Tomnice. Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji wynosi 29.184 (wg stanu na lipiec 2003 r.).

Powstające na terenie miasta i gminy Krotoszyn ścieki doprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków. o przepustowości 8.000 m³ na dobę. W 1999 wyposażoną ją w automatyczną, sterowaną komputerowo stację zlewczą, przyjmującą ścieki, dowożone pojazdami asenizacyjnymi.

W ogólnej ocenie miast i gmin zlokalizowanych na terenie województwa wielkopolskiego należy stwierdzić, że miasto Krotoszyn jest jednym z niewielu miast województwa odznaczających się względnie wysokim stopniem uporządkowania gospodarki ściekowej. Krotoszyn - wieś jest natomiast w grupie jednostek wiejskich o bardzo wysokiej liczbie ludności nie obsługiwanych bezpośrednio przez żadną oczyszczalnię ścieków, a jednocześnie stosunkowo wysokim poziomem niedorozwoju sieci kanalizacyjnej.

Część gminy Krotoszyn, która nie posiada jeszcze sieci kanalizacji sanitarnej posiada własne rozwiązania dotyczące zagospodarowania powstających ścieków socjalno-bytowych. Pozostałe ścieki z terenu gminy Krotoszyn gromadzone są w szambach o nieznanym stanie technicznym. Trudno zatem w tym przypadku również mówić o gromadzeniu ścieków socjalno-bytowych w zbiornikach bezodpływowych, które, traktowane jako rozwiązanie tymczasowe, przy braku kanalizacji sanitarnej na danym terenie mogą zapewnić ochronę środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem. Ścieki socjalno-bytowe są również odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych, infiltrują przez nieuszczelne dna zbiorników do wód podziemnych, a także wylewane są na pola.

Analizując sytuację gminy Krotoszyn w zakresie możliwości oczyszczania ścieków socjalno-bytowych i technologicznych stwierdzić należy, że niezadowalający jest zakres możliwości

odprowadzania powstających ścieków socjalno-bytowych, technologicznych i deszczowych do sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej. Należy również dążyć do przebudowy sieci kanalizacyjnej z ogólnospławnej na rozdzielczą. Brak możliwości odprowadzania ścieków do gminnej kanalizacji sanitarnej i deszczowej powoduje ograniczenia w możliwościach rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy Krotoszyn. Wynika to z:

- braku kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- wzrostu zagrożenia środowiska, zwłaszcza gruntowo-wodnego poprzez odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków socjalno-bytowych,
- rozwiniętej sieci kanalizacji deszczowej, która pełni funkcję kanalizacji ogólnospławnej.

Zgodnie z Wieloletnim Programem Inwestycyjnym Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2004-2007 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej zostaną wyasygnowane znaczne środki na następujące inwestycje w tym zakresie:

- kanalizacja wsi Gorzupia,
- kanalizacja wsi Kobierno – część II,
- kanalizacja ulic: Sosnowa, Kamienna, Zmysłowska i Gorzupska w Krotoszynie,
- kanalizacja ulic: Stawna, Ludowa i odc. ul. Rolniczej w Krotoszynie,
- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w Krotoszynie,
- regulacja i modernizacja cieku Jawnik i jego dopływów na terenie gminy Krotoszyn,
- kolektor lewobrzeżny (ul. Słoneczna – Magazynowa-Zamkowy Folwark)
- remont kanalizacji w ulicach: Spichrzowa, Garncarska, Poboczna, Krótka, Nowa, Studzienna w Krotoszynie.

Odpady

Zakład Oczyszczania Miasta wywozi nieczystości stałe i płynne, oczyszcza ulice, eksploatuje składowiska, segreguje odpady, zbiera nieczystości z koszy ulicznych oraz świadczy usługi pogrzebowe. Wywozem nieczystości stałych Zakład zajmuje się nie tylko w gminie Krotoszyn, ale także w Zdunach, Rozdrażewie, Kobylinie i Odolanowie. Zakład ma 4.450 odbiorców. W roku ubiegłym ilość wywożonych nieczystości przekroczyła 40.000 m³. Oprócz wywozu nieczystości zakład zajmuje się także zbiórką odpadów. Objęto nią już miasto oraz 18 wsi gminy Krotoszyn. Segregacja odpadów możliwa jest dzięki rozstawionym pojemnikom. W roku 2001 zebrano w ten sposób 198 ton szkła, 2 tony makulatury i 3 tony złomu stalowego. W przyszłości taka zbiórka obejmie całą gminę, a także Pogorzele, z którą podpisano już stosowną umowę. Jeszcze w tym roku powstanie tam punkt przeładunku i segregacji odpadów. Stacja przeładunku i segregacji odpadów stałych powstanie także w Kobylinie.

Z roku na rok zwiększa się ilość przyjmowanych na składowisku odpadów. W roku ubiegłym przyjęto tam 52.000 m³. Wysypisko jest już wypełnione w 82%. Konieczne jest uregulowanie gospodarki odpadowej w myśl nowych przepisów.

Sieć elektroenergetyczna

Energetyka Kaliska S.A. dostarcza energię elektryczną do 15.354 odbiorców na terenie miasta i gminy Krotoszyn zasilanych liniami niskiego napięcia (stan na koniec 2001 r.). Spośród nich 12.559 to gospodarstwa domowe, 2.394 to odbiorcy przemysłowi, 221 gospodarstwa rolne oraz 180 ciągów oświetlenia ulicznego.

Istniejąca sieć elektroenergetyczna zapewnia dostawę mocy i energii elektrycznej w pełni zaspakajającej potrzeby obszaru gminy, a zainstalowane na stacjach transformatory gwarantują znaczną rezerwę mocy elektrycznej.

Gazownictwo

Dostawcą gazu na teren gminy Krotoszyn oraz zarządcą sieci jest Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład Gazowniczy Kalisz.

Na koniec 2003 roku zgazyfikowane było ok. 80% miasta Krotoszyna – długość sieci gazowej wynosiła 69.532 m, a liczba przyłączy 2.958 sztuk. Na terenach wiejskich gminy nie ma sieci gazowej.

Miasto Krotoszyn jest zasilane przez jedną stację redukcyjno-pomiarową wysokiego ciśnienia I stopnia na ul. Łukasiewicza, o przepustowości $Q_{\max} = 8.000 \text{ m}^3/\text{h}$. Obecnie możliwości stacji są wykorzystywane w około 25%. Następnie już jako średnie ciśnienie gaz jest doprowadzany do czterech stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia, a dalej do odbiorców gaz jest dostarczany gazociągami średniego lub niskiego ciśnienia.

Stan techniczny sieci i stacji gazowych jest zadowalający. Sieć jest sukcesywnie modernizowana. W latach 2004-2007 dalsza gazyfikacja miasta Krotoszyna będzie realizowana w następujących kierunkach:

- budowa sieci gazowej ul. Bukówko – 135 m i 5 szt. przyłączy,
- budowa sieci gazowej w rejonie ulic 1-go Maja, Koźmińska, Przemysłowa o długości ok. 3.000 m,
- modernizacja sieci gazowej przy ul. Zacisze do Osiedla przy ul. Rawickiej – 325 m i 6 szt. przyłączy,
- ul. Wita Stwosza – ok. 12 szt. przyłączy,
- osiedle w rejonie ul. Wiejskiej i ul. Ścigienego – ok. 60 szt. przyłączy,
- ul. Bolewskiego – ok. 25 szt. przyłączy,
- osiedle między ul. Bolewskiego a ul. Łąkową – ok. 60 szt. przyłączy.

W planach rozwoju sieci gazowej na najbliższe lata nie zawarto budowy sieci na terenach wiejskich gminy Krotoszyn.

Ciepłownictwo

Sieć ciepłownicza, tak jak i ciepłownia, jest eksploatowana przez Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., w której gmina posiada 100% udziałów.

Obiekty na terenie gminy są zaopatrywane w ciepło w przeważającej części z indywidualnych źródeł na paliwo stałe (węgiel lub drewno i jego odpady), tylko w miejscowościach Biadki i Wronów są kotłownie zasilające budynki wielorodzinne. W Benicach i Chwaliszewie obiekty oświatowe zostały wyposażone w kotłownie olejowe. Takie samo paliwo wykorzystuje plebania w Chwaliszewie. Jednostkowe obiekty – głównie sakralne i UPT- ogrzewane są elektrycznie, w tym plebania w Biadkach posiada układ z pompą ciepłą ziemia-woda.

Głównymi źródłami ciepła w mieście są kotłownie węglowe, piece i trzony kuchenne, kotłownie w domkach jednorodzinnych i kotłownie wbudowane spalające w okresie zimowym węgiel kamienny a okresie przejściowym bardzo często biomasę /a także i palne składniki śmieci/. Duży

udział małych kotłowni wynika w głównym stopniu z charakteru zabudowy miasta. Pomimo dużej liczby (1.648) kotłowni gazowych, nie stanowią one znaczącej pozycji w bilansie mocy miasta (ok. 9 %).

Moc cieplna dostarczana przez ZEC do miejskiej sieci ciepłowniczej wynosi 23.2 MW, co stanowi 14% mocy cieplnej dla całego miasta. Wszystkie węzły co. i c.w.u. posiadają liczniki ciepła i zaopatrzone są w automatykę, w tym automatykę pogodową. Lokalne kotłownie węglowe (7 kotłowni) eksploatowane przez ZEC mają moc zainstalowaną 2.22 MW.

Podstawowym nośnikiem energii cieplnej w Krotoszynie jest węgiel (łącznie ok. 83 % energii). W miejscowościach wiejskich gminy Krotoszyn dominuje budownictwo jednorodzinne z własnymi kotłowniami wbudowanymi lub piecami i trzonami kuchennymi. Głównym źródłem ciepła jest węgiel (90,9 %) i drewno (8,2 %).

Na terenie Krotoszyna na skutek przeprowadzonych w ostatnich latach procesów termomodernizacyjnych, a także instalacji liczników ciepła na wszystkich węzłach i zamontowanie na nich automatyki pogodowej, przewiduje się średni 40% spadek zapotrzebowania na moc oraz 40% ograniczenie zużycia energii cieplnej.

2.4.3. Własność nieruchomości

91% budowli na terenie gminy stanowi własność prywatną. Spośród 9% innych niż prywatne budynków:

- 21,5% stanowi własność wspólnot mieszkaniowych,
- 22,1% stanowią zakłady przemysłowe,
- 20% jest własnością gminną,
- 18,8% należy do Krotoszyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej,
- 6,8% stanowi własność państwową.

W strukturze gruntów komunalnych dominują drogi, które zajmują 344 ha. Gmina jest także właścicielem gruntów ornych, które w przyszłości mogą być przekwalifikowane na tereny pod działalność gospodarczą. Ponadto do gminy należą działki budowlane o powierzchni 65 ha oraz działki przeznaczone na działalność przemysłowo-handlową o powierzchni prawie 23 ha. Wymienione formy majątku komunalnego powinny przynosić gminie dochody - albo jednorazowe (w przypadku sprzedaży), albo mniejsze, ale systematyczne (w przypadku dzierżawy).

Tabela 2.2. Składniki mienia komunalnego gminy (grunty komunalne)

	1999	2000	2001	2002	2003
	łączna ilość				
Grunty komunalne ogółem w ha	505,36	525,28	652,38	682,51	824,19
1. Grunty orne	114,43	117,43	132,78	146,86	175,06
2. Drogi	128,41	143,97	265,74	281,57	344,65
3. Lasy	76,47	76,72	80,48	80,48	83,86
4. Place i tereny zielone	16,67	18,17	12,85	12,85	46
5. Ogrody działkowe	20,74	20,74	20,74	20,74	20,74
6. Tereny rekreacyjne	7,06	7,49	8,56	8,56	10,38
7. Działki budowlane	73,63	70,63	70,19	70,41	65,56
8. Działki przemysłowo – handlowe	20,21	16,54	16,48	16,48	22,72

9. Inne (rowy, wody stojące)	47,74	53,59	44,56	44,56	55,22
------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Informacje na temat gospodarowania mieniem komunalnym zamieszczono w Tabeli 2.3.

Tabela 2.3. Wybrane informacje na temat gospodarowania mieniem komunalnym gminy

Majątek komunalny	1999	2000	2001	2002	2003
Mieszkania komunalne					
Sprzedaż mieszkań komunalnych szt.	68	48	32	20	22
Środki uzyskane ze sprzedaży mieszkań komunalnych	304 900	163 082	123 476	91 802	68 750
Grunty komunalne					
Sprzedaż gruntów komunalnych szt.	16	7	14	20	5
Sprzedaż gruntów komunalnych ha	9,5	3,9	0,5	2,8	0,4
Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości	64 234	319 253	136 253	5287415	118 625

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

W rozpatrywanym roku nastąpiła sprzedaż 62 działek gruntów komunalnych o łącznej powierzchni, przekraczającej 17 ha. Ponadto sprzedano 190 mieszkań komunalnych.

2.4.4. Obiekty dziedzictwa kulturowego

Krotoszyn może poszczycić się licznymi zabytkami. Do najważniejszych należą:

- Ratusz - murowany z około 1689 roku, po przebudowie w latach 1898-1899, neorenesansowy z ośmioboczną smukłą barokową wieżą.
- Kościół Farny św. Jana Chrzciciela z lat 1592-1597, późnorenesansowy o tradycjach gotyckich, trzynawowy, bazylikowy. Kwadratowa wieża nadbudowana około roku 1860.
- Kościół św. św. Fabiana i Sebastiana drewniany, zbudowany około 1572 roku jako szpitalny, gruntownie restaurowany w 1813 roku.
- Kościół św. Marii Magdaleny wzniesiony w 1755 roku na miejscu starszego kościoła istniejącego już zapewne w XIII wieku, w 1830 roku odnowiony, drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany.
- Barokowy Zespół Potrynitarski:
 - Kościół św. Piotra i Pawła z lat 1767-1774, zbudowany przypuszczalnie wg projektu architekta Marcina Frantza, z dwuprzęsłową nawą i prezbiterium zamkniętym kolistą absydą,
 - budynek poklasztorny z około 1733 roku, murowany, piętrowy, na rzucie wydłużonego prostokąta, podpiwniczony. W salach na piętrze znajdują się obecnie pomieszczenia muzeum regionalnego,
 - park przy kościele, nieduży z okazami sosny czarnej, orzecha czarnego, dębów, kłeka kanadyjskiego, grochodrzewu i lip; orzech czarny, zrosnięty z trzech pni, o obwodzie 460 cm.
- Zespół Pałacowy
 - Pałac Gałęckich barokowy z lat 1692-1700, przebudowany w roku 1820 otrzymał późnoklasycystyczną fasadę, murowany z cegły, otynkowany,
 - park krajobrazowy z pierwszej połowy XIX wieku, ze śladami założenia regularnego z XVII wieku. Z ciekawszych okazów: klon tatarski, paklon o obwodzie 510 cm, okazałe cisy.
- Zespół kościelny poewangelicki

- Kościół św. Andrzeja Boboli, zbudowany w latach 1788-1790, poewangelicki, klasycystyczny, rozwiązanie architektoniczne - centralne na rzucie koła. Neobarokowa fasada z dwoma wieżami dobudowanymi w latach 1884-1885,
 - dawna pastorówka (ul. Lipowa 3) z 1846 roku, murowana, otynkowana, parterowa z mieszkalnym poddaszem,
 - dawny dom kantora (ul. Lipowa 6) z pierwszego ćwierćwiecza XIX wieku. Konstrukcji szkieletowej, tynkowany, dwutraktowy.
- "Krotoszanka" najstarszy zachowany dom w Krotoszynie z 2 poł. XVIII w.

2.4.5. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów gminy należy zaliczyć:

- Niekorzystne położenie (daleko od autostrad i dróg ekspresowych).
- Brak obwodnicy miasta.
- Konieczność dokonywania znacznych inwestycji drogowych (nowe drogi, chodniki, oświetlenie, remonty nawierzchni, ścieżki rowerowe).
- Niepełna kanalizacja terenów wiejskich i konieczność rozbudowy kanalizacji w mieście.
- Braki kanalizacji deszczowej w mieście.
- Konieczność uzupełnienia sieci wodociągowej na terenie gminy (wymiana niecki wodno-kanalizacyjnej).
- Modernizację stacji i ujęć wody.
- Konieczność rozbudowy oczyszczalni ścieków i zagospodarowania osadów.
- Konieczność rozwiązania problemu wysypiska (m.in. segregacja odpadów).
- Stary tabor Miejskiego Zakładu Komunikacji (obciążenie taboru).
- Potrzeba budowy cmentarza komunalnego.
- Zanieczyszczenie wód.
- Duże zanieczyszczenie miasta (emisja spalin)

2.5. Gospodarka

2.5.1. Główni pracodawcy

W Krotoszynie funkcjonuje kilka dużych i około 30 średnich firm reprezentujących przemysł metalowy, budowlany, spożywczy, odzieżowy, wyrobów parafinowych, farmaceutycznych, opakowań drewnianych i opakowań z tworzyw sztucznych. Niektóre zakłady dysponują własnymi hurtowniami, sklepami, a nawet domami towarowymi, współpracują ze znanymi na całym świecie sieciami super- i hipermarketów, zwiększając w ten sposób wydatnie sprzedaż swoich towarów. Krajobraz gospodarczy Krotoszyna tworzą także firmy usługowo-handlowe i duże hurtownie, zaopatrujące w swoje towary często odbiorców z odległych rejonów Polski. Gospodarka gminy to także kilka tysięcy zarejestrowanych niewielkich podmiotów, prowadzących działalność produkcyjną, usługową i handlową.

Krotoszyńskie zakłady poprawiają warunki pracy zatrudnionych w nich osób, oddając im do dyspozycji nowe pomieszczenia socjalne, przeprowadzają remonty kapitalne należących do nich budynków, stawiają nowe siedziby, przeprowadzają komputeryzację i wdrażają inwestycje przyjazne dla środowiska. Mimo trudnej sytuacji gospodarczej wprowadzają nowe grupy wyrobów, dzięki akcjom promocyjnym, udziałom w krajowych i międzynarodowych targach, rozszerzają swoje rynki zbytu, są inicjatorami powstawania ogólnopolskich stowarzyszeń

branżowych, organizując współpracę między podobnymi sobie firmami i zajmując się dystrybucją produktów.

Coraz lepszą jakość produkcji potwierdzają uzyskiwane certyfikaty różnych systemów jakości, w tym najbardziej znanego systemu ISO 9000. W Krotoszynie znane są japońskie zasady kompleksowego zarządzania TQM, uzyskiwane są świadectwa jakości instytutów polskich i niemieckich.

Wydaje się, że skala dokonywanych w krotoszyńskim przemyśle inwestycji i wielkość zaangażowanych w nie środków pozwalają patrzeć w przyszłość z umiarkowanym optymizmem, że krotoszyński przemysł nie tylko pokona piętrzące się przed nim trudności, ale przygotuje się także odpowiednio do funkcjonowania w warunkach rynku europejskiego. Obserwując międzynarodowe powiązania firm krotoszyńskich, można sądzić, że wiele z nich już dziś jest częścią tego rynku.

Najważniejszych pracodawców przedstawiono w Tabeli 2.4.

Tabela 2.4. Najwięksi pracodawcy w gminie Krotoszyn

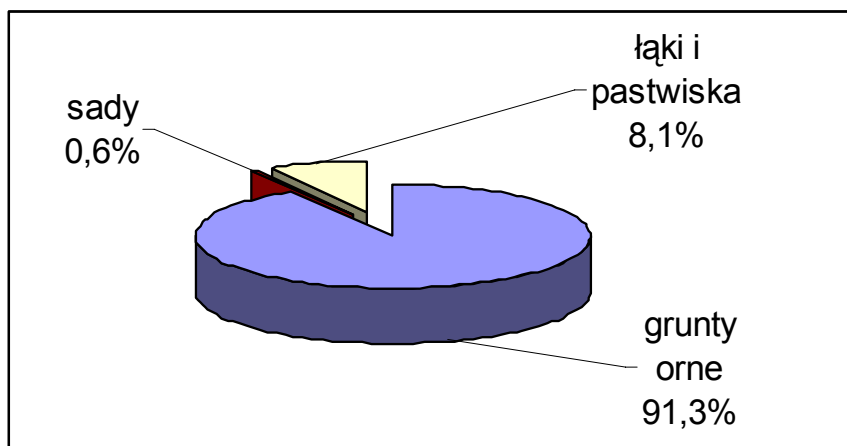
Nazwa podmiotu	Rodzaj działalności	Szacunkowe zatrudnienie
„Mahle Polska Sp. z o.o.	Produkcja części do silników samochodowych	1786
Krot. Przeds. Ceramiki Budowl., „CERABUD” S. A.	Produkcja cegły ceramiki budowlanej	392
Zakłady Mięsne Krotoszyn	Przetwórstwo mięsne	650
WITAR S.A. Oddział w Biadkach	Produkcja parkietu, duoparkietu, mozaiki	359
Fabryka Urządzeń Górniczych „FUGOR” sp. z o.o.	Produkcja urządzeń górniczych	180
P.P.H. „EWA” S.A.	Produkcja wyrobów farmaceutycznych i cukierniczych	220
Zakład Mleczarski Nutricia Krotoszyn sp. z o.o.	Produkcja mleka w proszku	130
Przedsiębiorstwo „Jotkel”	Elektromechanika, produkcja sprzętu metalowego do przemysłu	157
WWW „LUMEN 1852”	Produkcja wyrobów parafinowych	160
P.P.H.U. „PRODUCTS”	Produkcja obuwia	110
Zakład Przetwórstwa Mięsnego „VICTUS”	Przetwórstwo mięsne	65
„Krepel Polska” sp. z o.o.	Produkcja opakowań drewnianych	100
Spółdzielnia Inwalidów „Jutrzenka”	Produkcja wyrobów parafinowych	96

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Biorąc pod uwagę strukturę zatrudnienia mieszkańców terenów wiejskich gminy, dominującym sektorem gospodarczym i głównym „pracodawcą” jest rolnictwo. Szczegółowe informacje na temat zagospodarowania użytków rolnych zaprezentowano na Wykresie 2.5. W użytkach rolnych

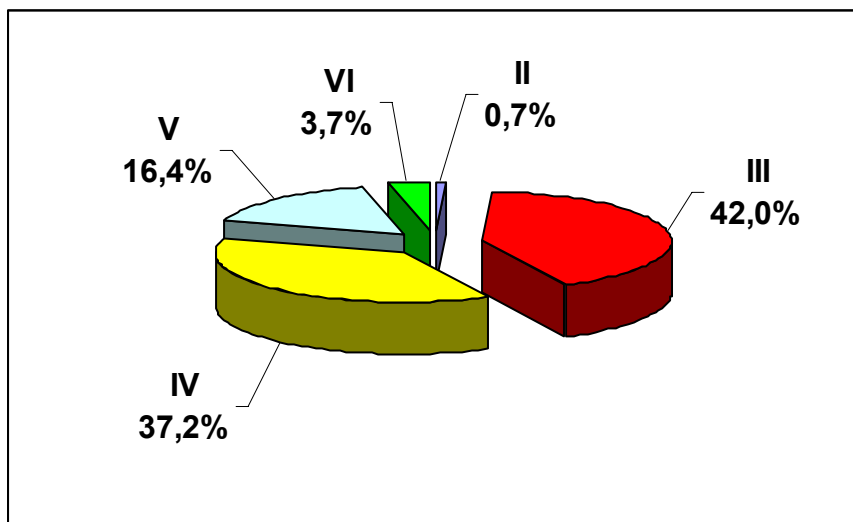
dominują grunty orne, które stanowią około 91% powierzchni użytków rolnych. Łąki i pastwiska zajmują 8% powierzchni użytków rolnych, a sady tylko 0,6%. Na opłacalność prowadzenia gospodarki rolnej oddziałuje rodzaj klasy bonitacyjnej gleby. Klasy bonitacyjne gruntów ornych zaprezentowano na Wykresie 2.6.

Wykres 2.5. Struktura użytków rolnych w gminie Krotoszyn

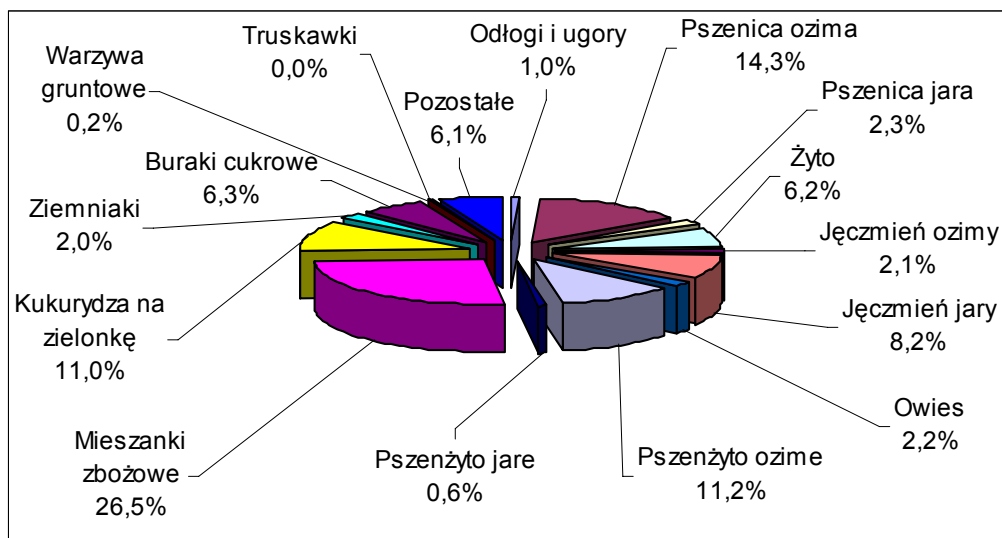
Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Wykres 2.6. Klasy bonitacyjne gruntów ornych w gminie Krotoszyn

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Z danych wynika, że w gminie prawie nie ma najlepszych klas gleby (klasy I i II). W strukturze klas bonitacyjnych dominują grunty klasy III, które także zaliczane są do gleb dobrych. Grunty w tej klasie stanowią około 42% powierzchni gruntów ornych. Nieco ponad 1/3 powierzchni użytków ornych stanowią gleby klasy IV. Około 20% stanowią grunty najgorsze klasy V i VI. Ostatnia z wymienionych klas gruntów zwolniona jest z podatku rolnego. Dobre klasy bonitacyjne gleby umożliwiają produkcję przede wszystkim pszenicy, jęczmienia jarego, pszenżyta ozimego oraz buraków cukrowych. Na Wykresie 2.7. przedstawiono strukturę upraw gospodarstw rolnych.

Wykres 2.7. Struktura upraw gospodarstw rolnych

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Ponadto w 2003 roku prowadzono intensywną hodowlę bydła (14.777 sztuk) oraz trzody chlewnej (68.658 sztuk). Produkcja drobiu – głównie kur – wyniosła 42.360 sztuk..

2.5.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy

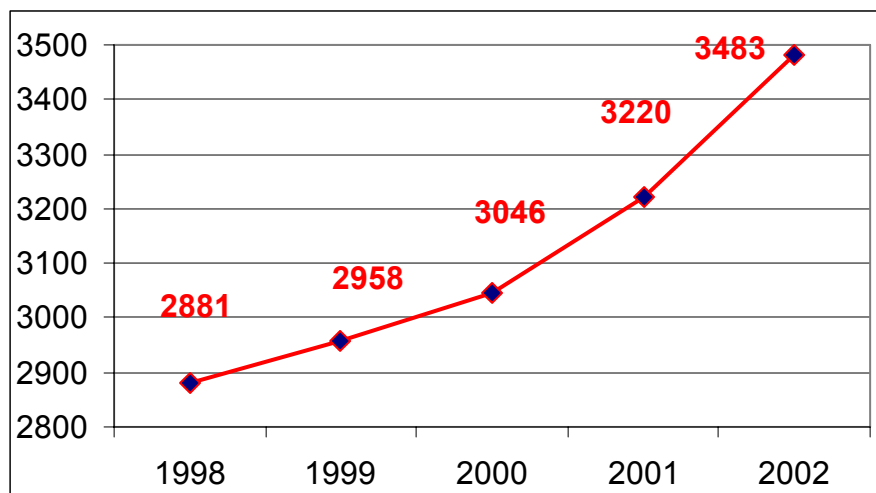
Informacje na temat liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie zamieszczono w Tabeli 2.5.

Tabela 2.5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie według branż

Wyszczególnienie	2001
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	253
Transport, komunikacja	149
Handel, handel detaliczny, naprawy	998
Budownictwo	338
Inne usługi	207
Oświata, ochrona zdrowia	-
Przemysł i wytwórstwo	418
OGÓLEM	2363

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Informacje na temat aktywności gospodarczej w gminie Krotoszyn wzbogacają dane, dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, zarejestrowanych w systemie REGON, które zestawiono na Wykresie 2.8.

Wykres 2.8. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Spółeczność Krotoszyna cechuje się dużą przedsiębiorczością. W 2002 roku na 1.000 mieszkańców przypadało w gminie Krotoszyn około 85 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Jest to wartość wysoka dla gmin miejsko-wiejskich. Należy również zauważyć, iż od kilku lat wartość tego wskaźnika dynamicznie rośnie.

2.5.3. Liczba osób zatrudnionych w sektorach gospodarki

Informacje na temat zatrudnienia mieszkańców w poszczególnych sektorach gospodarki zamieszczono w Tabeli 2.6.

Tabela 2.6. Pracujący według sektorów gospodarki

Wyszczególnienie	Ogółem		Sektor rolniczy	Sektor przemysłowy	Usługi	
	razem	w tym kobiety			rynkowe	nierynkowe
Gmina Krotoszyn	8441	3810	183	4748	1538	1972

Źródło:

2.5.4. Rynek pracy

Około 43% ludności gminy Krotoszyn jest biernych zawodowo. Ludność bierną zawodowo stanowią osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały lub poszukiwały, ale nie były gotowe do jej podjęcia w badanym tygodniu i następnym. Dominującą część tej grupy stanowi ucząca się młodzież, która za kilka lat wejdzie na rynek pracy. Władze gminy powinny skoncentrować się na pozyskiwaniu nowych inwestorów, którzy w przyszłości stworzyliby nowe miejsca pracy.

Informacje na temat aktywności ekonomicznej mieszkańców przedstawiono w Tabeli 2.7.

Tabela 2.7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 20 maja 2002 roku)

Wykształcenie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status	Współczynnik aktywności zawodowej	Współczynnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
		w %							
Ogółem	32.158	18.055	14.199	3.856	13.871	232	56,6	44,5	21,4
Wyższe	2.302	1.945	1.834	111	338	19	85,2	80,3	5,7
Średnie	10.190	6.942	5.549	1.393	3.160	88	68,7	54,9	20,1
Zasadnicze zawodowe	10.215	7.086	5.259	1.827	3.047	82	69,9	51,9	25,8
Podstawowe	9.425	2.081	1.557	524	7.319	25	22,1	16,6	25,2

Źródło: Podstawowe informacje o gminach województwa wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002).

Współczynnik aktywności zawodowej, czyli procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii, wynosi w gminie ponad 56%. Największą aktywność zawodową wykazują osoby z wykształceniem wyższym, najniższą – z wykształceniem podstawowym. Współczynnik zatrudnienia w gminie wynosi 44,5%. Oznacza on udział osób pracujących w liczbie ludności ogółem (lub w ludności danej grupy). Znaczna część mieszkańców, dzięki rozwiniętej komunikacji dojeżdża do pracy poza teren gminy. Im wyższe wykształcenie tym wyższy wskaźnik zatrudnienia. Oba wskaźniki różnią się wysokością, bo nie wszyscy aktywni zawodowo są zatrudnieni.

2.5.5. Identyfikacja problemów

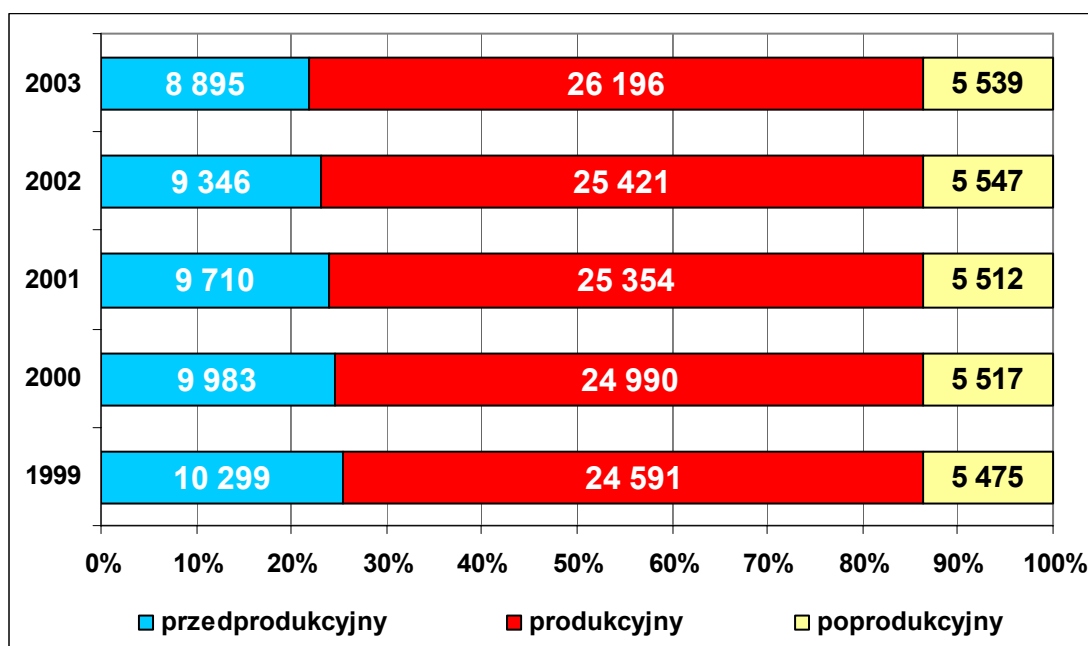
Do najważniejszych problemów gminy można zaliczyć:

- Konkurencja ze strony okolicznych ośrodków miejskich w przyciąganiu inwestycji.
- Utrzymujące się wysokie bezrobocie.
- Brak jednolitej wydzielonej strefy przemysłowej.
- Brak samorządu gospodarczego na terenie miasta i gminy.
- Konieczność modyfikacji i rozszerzenia systemu ulg podatkowych.
- Brak taniej bazy noclegowej.
- Mała ilość wód stojących- ograniczone warunki dla rozwoju turystyki.

2.6. Sfera społeczna

2.6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Za zaliczeniem gminy do gminy ludzi młodych przemawia wysoki odsetek ludności w wieku produkcyjnym. Informacje na ten temat przedstawiono na Wykresie 2.9.

Wykres 2.9. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjnym¹

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Atutem gminy jest duży udział ludności w wieku produkcyjnym w strukturze wiekowej ludności. Udział ten wynosi około 64,5%, podczas gdy średnia krajowa ludności w wieku produkcyjnym nie przekracza 61%. Jednocześnie gmina jest rozwojowa, gdyż 22% jej ludności jest w wieku przedprodukcyjnym. Ta grupa wiekowa stanowi kapitał ludzki na przyszłe lata. Zaledwie 13,6% stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym.

Taka struktura ludności oddziałuje zarówno na dochody, jak i wydatki budżetowe. Niezbędne jest ponoszenie nakładów finansowych na stwarzanie dogodnych warunków rozwoju dla osób młodych. Trzeba też stwarzać szansę podjęcia w przyszłości zatrudnienia w gminie i pozostania w niej.

W Tabeli 2.8. zamieszczono informacje na temat ludności gminy z uwzględnieniem płci i wykształcenia.

Tabela 2.8. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci (stan na 20 maja 2002 roku)

Wyszczególnienie	Ogółem	Wykształcenie:							
		wyższe	policalne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe	bez wykształcenia
				razem	ogólno-kształcące	zawodowe			
Ogółem	33.469	2.302	1.076	9.114	1.820	7.294	10.215	10.097	639
Mężczyźni	15.960	997	267	3.956	546	3.410	6.392	4.064	271
Kobiety	17.509	1.305	809	5.158	1.274	3.884	3.823	6.033	368

Źródło: Podstawowe informacje o gminach województwa wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002).

¹ Do grupy ludności w wieku produkcyjnym zaliczono mężczyzn w wieku 17–64 lat oraz kobiety w wieku 17–59 lat.

Z danych wynika, że tylko około 7% mieszkańców powyżej 13 roku życia ma wykształcenie wyższe. Około 3% tych mieszkańców zakończyło edukację na poziomie policealnym. Ponad 27% ludności powyżej 13 roku życia posiada wykształcenie średnie. Podobnie jak w skali całego powiatu, jak również województwa, w strukturze ludności dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym. Niski poziom wykształcenia często znajduje odzwierciedlenie w niskim poziomie kwalifikacji zawodowych i powoduje trudności ze znalezieniem pracy. Warto podkreślić, że poziom wykształcenia kobiet jest wyższy niż mężczyzn. Niestety także więcej kobiet niż mężczyzn ma wykształcenie podstawowe.

W Tabeli 2.9. przedstawiono ludność według głównego źródła utrzymania.

Tabela 2.9.. Ludność według głównego źródła utrzymania (stan na 20 maja 2002 roku)

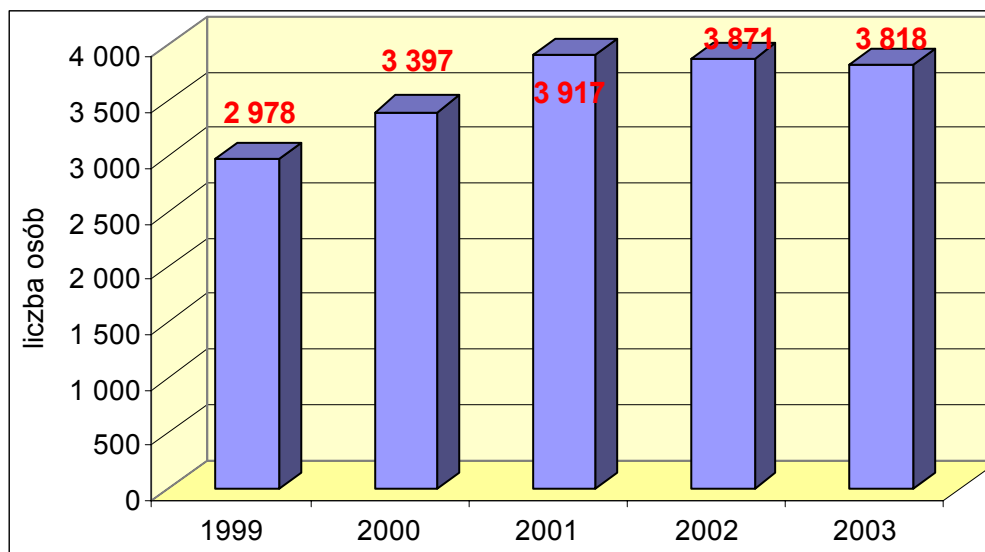
Wyszczególnienie	Ogółem	Utrzymujący się z:								
		pracy lub najmu				pozostałych źródeł				
		razem	najemnej	na rachunek własny lub z dochodów z najmu		razem	w tym:		nie ustalono	
				razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym		emerytury	renty		
Ogółem	40.307	25.199	18.489	6.710	3.775	15.051	5.811	5.724		57
Posiadający własne źródło utrzymania	24.727	13.242	9.897	3.345	1.972	11.485	4.911	4.403		-

Źródło: Podstawowe informacje o gminach województwa wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002).

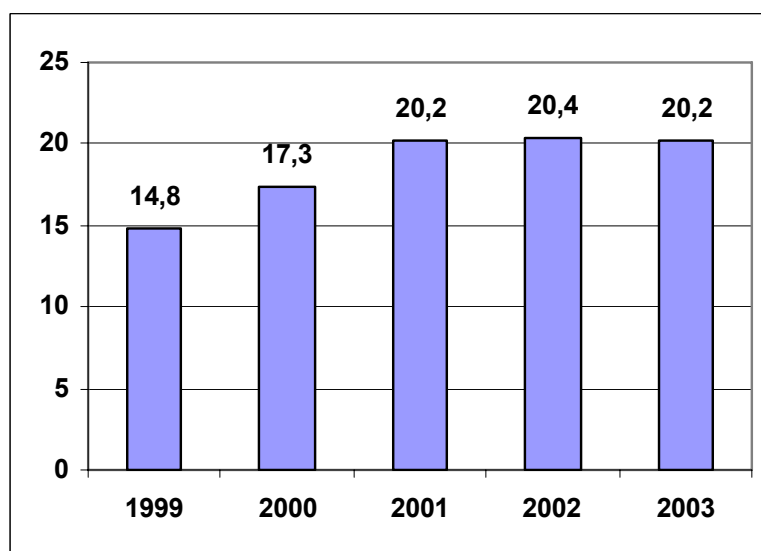
W Tabeli 2.8. przedstawiono ludność według głównego źródła utrzymania. Z danych wynika, że własne źródło utrzymania posiada około 61% mieszkańców gminy. Pozostali są na czyimś utrzymaniu, dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży. Podstawowym źródłem utrzymania dla połowy mieszkańców gminy jest praca najemna. Około 9% mieszkańców utrzymuje się z pracy w swoim gospodarstwie rolnym.

Bezrobocie

Poziom bezrobocia w gminie Krotoszyn od kilku lat utrzymuje się na poziomie podobnym lub nieco wyższym od średniego dla województwa, czy też całego kraju. Na koniec roku 2003 stopa bezrobocia na terenie gminy kształtowała się na poziomie 20,2% i tym samym była zbliżona do średniej krajowej. Na skutek przyrostu nowych miejsc pracy, liczba osób bezrobotnych od roku 2002 systematycznie spada.

Wykres 2.10. Liczba osób bezrobotnych w gminie Krotoszyn w latach 1999-2003

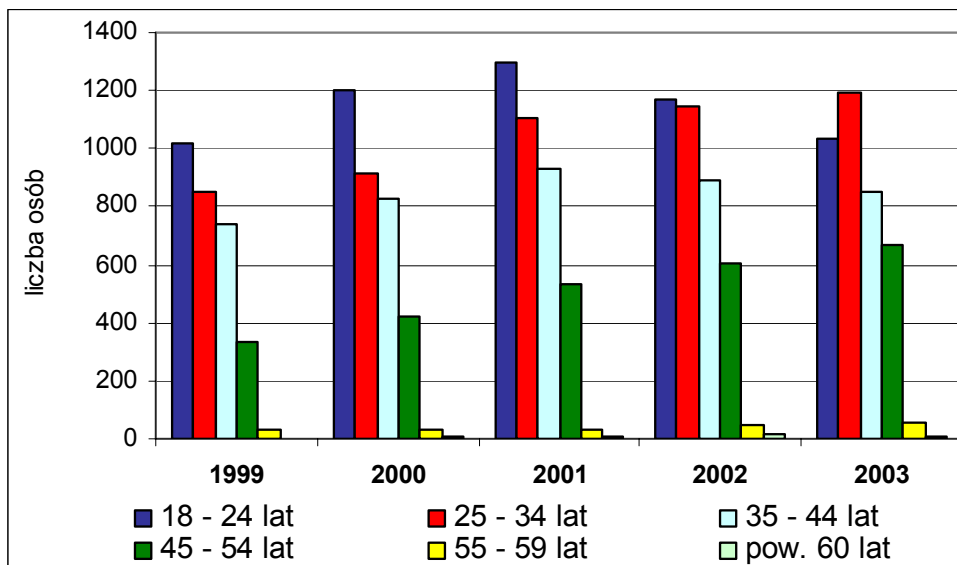
Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Wykres 2.11. Stopa bezrobocia w gminie Krotoszyn w latach 1999-2003 (stan na 31 XII)

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

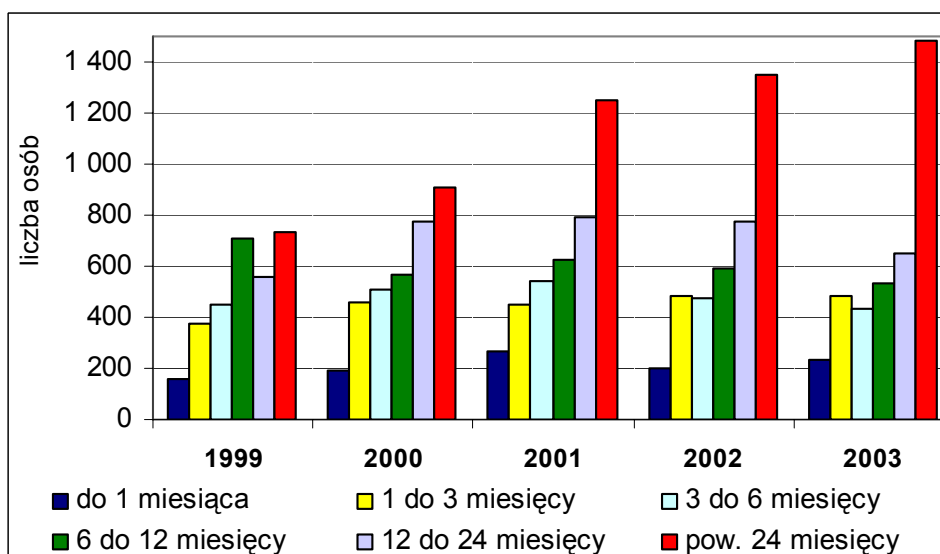
Dokładna analiza bezrobocia przeprowadzana jest według następujących kryteriów:

- wieku bezrobotnych,
- czasu pozostawania na bezrobociu,
- wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych,
- stażu pracy bezrobotnych.

Wykres 2.12. Struktura wiekowa osób bezrobotnych

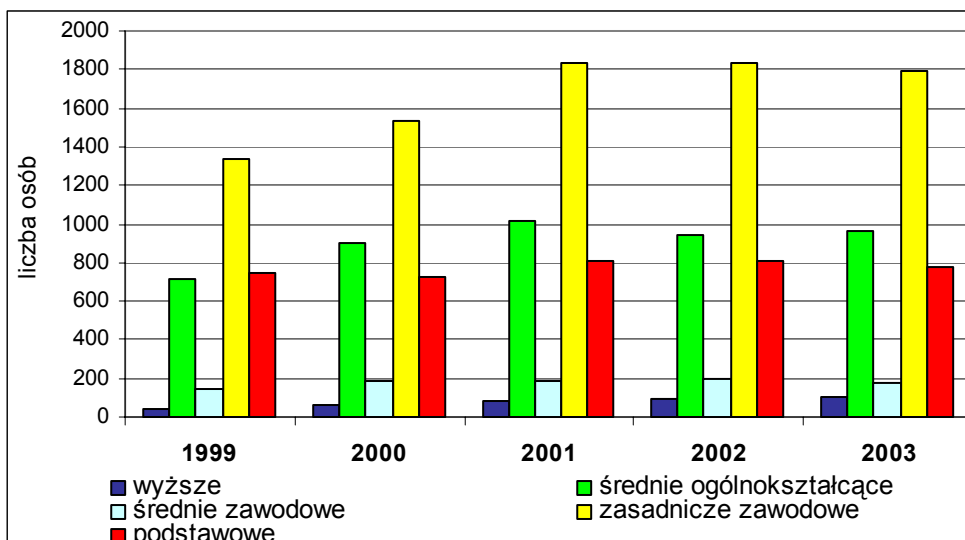
Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

W ciągu ostatnich 5 lat proporcje między grupami wiekowymi osób bezrobotnych uległy zmianom. Spadek poziomu bezrobocia od 2002 roku wynika przede wszystkim ze zmniejszenia liczby osób bezrobotnych w wieku poniżej 24 lat, choć i tak ich udział pozostaje wciąż wysoki.

Wykres 2.13. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu

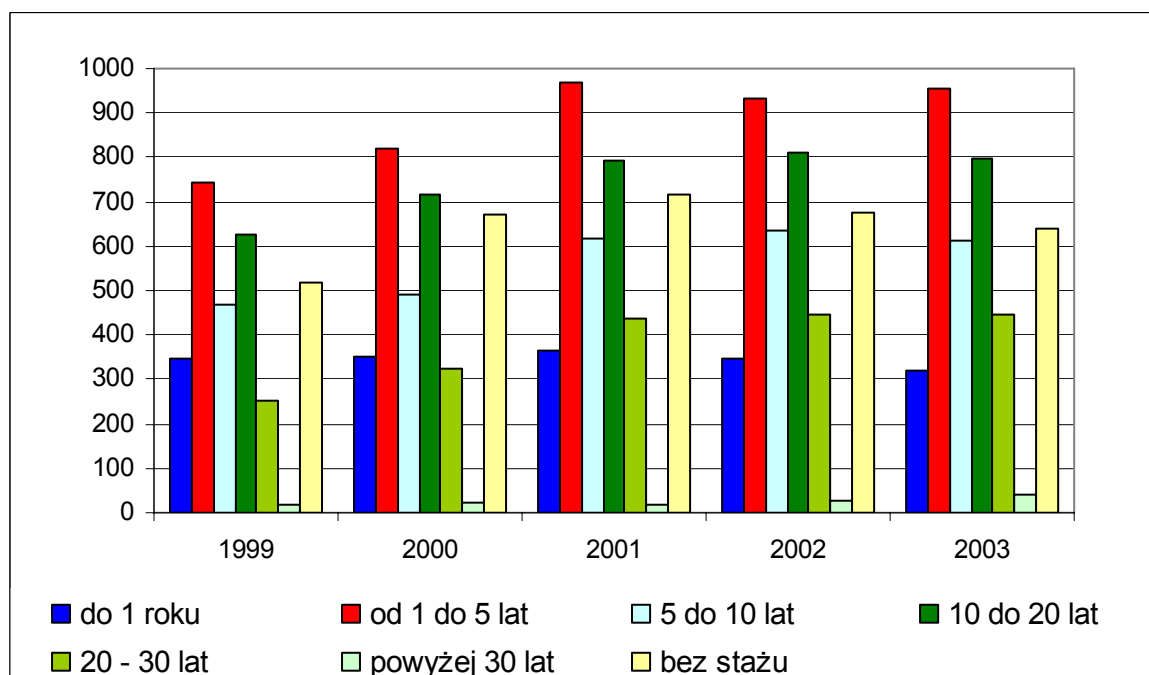
Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Niepokojącym zjawiskiem jest dynamiczny wzrost liczby długotrwale bezrobotnych - powyżej 24 miesięcy. Podczas gdy w 1999 roku było ich jeszcze 731, to w 2003 roku już 1.482. Są oni niestety najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych. Jest to jednak typowa struktura jak w większości gmin w Polsce.

Wykres 2.14. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych można zauważyć, że zdecydowanie najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Najmniej jest bezrobotnych z wykształceniem wyższym oraz średnim zawodowym.

Wykres 2.15. Struktura bezrobotnych według stażu pracy

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Analizując rynek bezrobotnych według kryterium stażu pracy okazuje się, że najliczniejsza jest grupa osób, które zdołały przepracować od 1 do 5 lat. Liczna jest również grupa osób bez żadnego stażu oraz ze stażem do 1 roku, lecz akurat w tych dwu grupach widoczny jest od pewnego czasu niewielki spadek liczby bezrobotnych.

2.6.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Sytuacja mieszkaniowa

W 1998 r. gmina dofinansowała adaptację pierwszego budynku pokoszarowego na mieszkania komunalne, przeprowadzaną przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Krotoszynie w wysokości 400 tys. zł. W wyniku adaptacji powstało 14 lokali mieszkalnych. W 2001 r. gmina Krotoszyn rozpoczęła adaptację drugiego budynku pokoszarowego na mieszkania. Zgodnie z podpisaną umową pomiędzy Zarządem Miejskim oraz Zarządem PGKiM Sp. z o.o., zadanie to postanowiono realizować w etapach, jako inwestycję wspólną, finansowaną w 50% przez każdą ze stron. W 2001 r. wykonany został I etap inwestycji, obejmujący całkowity remont więźby dachowej z przełożeniem dachówki i przebudowę przewodów kominowych. Ogółem koszty realizacji I etapu wyniosły 370,6 tys. zł. Dokończenie adaptacji zrealizowano w latach 2002–2003 i przygotowano 24 mieszkania komunalne.

W poniższych tabelach syntetycznie przedstawiono sytuację mieszkaniową na terenie miasta i gminy.

Tabela 2.10. Mieszkania według zamieszkania, przeznaczenia i rodzaju podmiotów będących ich właścicielami

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zamieszka- ne stale	Przeznaczone do czasowego lub sezonowego zamieszkania (jako drugie mieszkania ¹)		Wykorzysty- wane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej	Niezamieszkane (wolne)	
			zamieszka- ne czasowo	niezamiesz- kane		przeznac- zone do stałego zamieszka- nia	przeznac- zone do rozbiórk i, opuszcz- one
OGÓŁEM	11633	11026	140	20	4	423	20
stanowiące własność:							
Osób fizycznych	7988	7522	90	19	3	335	19
Spółdzielni mieszkaniowych	2225	2145	36	-	1	43	-
Gminy	951	923	8	-	-	20	-
Skarbu Państwa	186	174	2	1	-	8	1
Zakładów pracy	216	200	4	-	-	12	-
Pozostałych podmiotów	67	62	-	-	-	5	-
Nieustaloną	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Podstawowe informacje o gminach województwa wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002).

Tabela 2.11. Mieszkania według ich wyposażenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:					
		łazienkę	ciepłą wodę bieżącą			gaz	
			razem	ogrzewaną poza mieszkaniem	w mieszkaniu	z sieci	z butli
m – mieszkania							
l – ludność							
OGÓŁEM	11166	9931	9197	1513	7684	7148	3404
w tym zamieszkane stale							
Mieszkania	11026	9825	9098	1502	7596	7056	3383
Ludność	40268	36886	34034	5105	28929	23542	14928
W budynkach wybudowanych w latach:							
przed 1918	2081	1330	1103	16	1087	1226	654
1918 – 1944	1114	850	721	-	721	606	417
1945 – 1970	2590	2427	2238	79	2159	1538	940
1971 – 1978	1698	1663	1582	139	1443	1261	399
1979 – 1988	2423	2412	2333	935	1398	1849	504
1989 – 2002	1180	1177	1153	344	809	640	450
w tym w latach 2001 – 2002	90	90	88	4	84	24	46
będących w budowie	54	50	49	-	49	12	33
nie ustalono	26	22	18	-	18	16	7
Stanowiące własność:							
Osób fizycznych	7612	6661	6099	270	5829	3979	3094
Spółdzielni mieszkaniowych	2181	2177	2159	1005	1154	2172	2
Gminy	931	694	577	166	411	686	195
Skarbu Państwa	176	163	153	1	152	133	37
Zakładów pracy	204	181	155	38	117	129	67
Pozostałych podmiotów	62	55	54	33	21	49	9

Źródło: Podstawowe informacje o gminach województwa wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002).

Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków sanitarnych, usuwanie odpadów

(szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w punkcie poświęconym infrastrukturze technicznej).

Gazownictwo, ciepłownictwo, energetyka

(szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w punkcie poświęconym infrastrukturze technicznej).

Transport publiczny

Komunikacja wewnątrzgminna realizowana jest przez miejski Zakład Komunikacji w Krotoszynie. Usługami przewozowymi objęte są wszystkie miejscowości gminy, a poza tym realizowane są połączenia ze Zdunami, Rozdrażewem, Koźminem, Jarocinem i Ostrowem Wielkopolskim. Przewozy pasażerskie są realizowane na następujących liniach otwartych:

- Linia J - Krotoszyn - Jarocin (od 16.04.2004 r.)
- Linia J* - Jarocin - Krotoszyn (od 16.04.2004 r.)
- Linia K - Krotoszyn - Ostrów Wlkp.
- Linia K* - Ostrów Wlkp. - Krotoszyn
- Linia nr 1 - Krotoszyn - Zduny (Krotoszyn)
- Linia nr 2 - Krotoszyn - Orpiszew
- Linia nr 2* - Orpiszew - Krotoszyn
- Linia nr 3 - Krotoszyn - Dzierżanów - Krotoszyn
- Linia nr 4 - Krotoszyn - Wielowieś - Krotoszyn
- Linia nr 5 - Krotoszyn - Chwaliszew - Krotoszyn
- Linia nr 6 - Krotoszyn - Rozdrażew (Krotoszyn)
- Linia nr 7 - Krotoszyn - Świnków
- Linia nr 7* - Świnków - Krotoszyn
- Linia nr 9 - Krotoszyn - Roszki
- Linia nr 9* - Roszki - Krotoszyn

Ponadto MZK realizuje dowozy uczniów do szkół podstawowych i gimnazjalnych, przewozi młodzież ze szkół na zajęcia wychowania fizycznego realizowane na krytej pływalni „Wodnik” oraz dowozi młodzież niepełnosprawną do Zespołu Szkół Specjalnych oraz do Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi. Ponadto wykonywane są przewozy turystyczne oraz okazjonalne, a także nieodpłatne wynajmy autobusów w ramach pomocy jednostkom i organizacjom.

Niewątpliwą bolączką jest ciągle niedostateczna wymiana taboru na nowy. Posiadane przez MZK autobusy (łącznie 18 sztuk) mają znaczne przebiegi (średnio ponad 600 tys. km), dlatego utrzymanie ich w gotowości eksploatacyjnej wymaga dużego wysiłku pracowników warsztatu i znacznych nakładów finansowych.

Ochrona zdrowia

System opieki zdrowotnej na obszarze gminy Krotoszyn jest dobrze rozwinięty; dotyczy to zarówno opieki podstawowej, jak i specjalistycznej.

W roku 2003 w ramach podstawowej opieki zdrowotnej świadczenia udzielało w 17

Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej oraz praktykach i poradniach lekarza rodzinnego:

- 27 lekarzy POZ,
- 27 pielęgniarek,
- 13 pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych,
- 9 pielęgniarek szkolnych,
- 4 położne środowiskowe.

Na terenie gminy funkcjonuje 15 gabinetów stomatologicznych.

W strukturach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie funkcjonują w 2004 roku następujące poradnie specjalistyczne:

- chirurgiczna,
- ortopedyczna,
- położniczo-ginekologiczna,
- urologiczna,
- onkologiczna,
- diabetologiczna,
- nefrologiczna,
- alergologiczna,
- rehabilitacyjna.

W ramach leczenia stacjonarnego w Szpitalu Powiatowym w Krotoszynie funkcjonują następujące oddziały:

- Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- Chirurgiczny z pododdziałem urazów narządu ruchu i ortopedii,
- Wewnętrzny z pododdziałami intensywnej opieki kardiologicznej i opieki średnioterminowej,
- Położniczo-Ginekologiczny,
- Noworodkowy,
- Dziecięcy,
- Szpitalny Oddział Ratunkowy.

W ramach ratownictwa medycznego, w Krotoszynie stacjonuje Zespół Reanimacyjny R1. Opiekę długoterminową na obszarze gminy sprawuje Zakład Opiekuńczo-Lecniczy oraz Zakład Opieki Paliatywnej, natomiast do procedur wysokospecjalistycznych zalicza się hemodializy realizowane przez Stację Dializ w Krotoszynie.

Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie miasta i gminy Krotoszyn działa jednostka Państwowej Straży Pożarnej oraz 21 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym cztery jednostki typu „S” - posiadające bojowe samochody pożarnicze. Ponadto na terenie miasta i gminy działają dwie Zakładowe Ochotnicze Straże Pożarne, finansowane przez zakłady, przy których działają.

W ostatnich latach na terenie gminy wspólnie z Komendantem Gminnym Ochrony Przeciwpożarowej opracowano i realizowano projekty i plany ochrony przeciwpożarowej. W zakresie prewencji i kontroli przeciwpożarowej Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego współdziałał z Komendantem Gminnym Ochrony Przeciwpożarowej i Powiatową Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Krotoszynie.

Zgodnie z wieloletnim planem kontroli bezpieczeństwa przeciwpożarowego na lata 1994–2004 prowadzone są systematycznie kontrole przedszkoli, szkół i obiektów użyteczności publicznej przy współudziale przedstawiciela Powiatowej Komendy Straży Pożarnych PSP oraz Komendanta Gminnego Ochrony Przeciwpożarowej. Prowadzone są również każdego roku przez zespoły kontrolne, przy współudziale Straży Miejskiej, kontrole stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego na terenie zabudowań miasta i wsi.

Organizowane są także pogadanki na tematy przeciwpożarowe w szkołach oraz organizowane pokazy sprzętu przeciwpożarowego, a w maju każdego roku przedszkola i szkoły zwiedzają remizy strażackie i zapoznają się bezpośrednio ze sprzętem strażackim i zasadami jego działania.

Bezpieczeństwo publiczne

Podstawowe dane na temat przestępczości w gminie Krotoszyn w ciągu ostatnich 5 lat przedstawiono w tabeli.

Tabela 2.12. Liczba stwierdzonych przestępstw w podziale na kategorie

	1999	2000	2001	2002	2003
Zabójstwo	0	0	1	2	1
Kradzież cudzej rzeczy	157	215	249	250	152

Kradzieże z włamaniem	183	182	247	283	130
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	13	7	20	16	14
Bójka i pobicie	16	21	25	33	15
Przestępstwa gospodarcze	113	210	246	255	301
Przestępstwa drogowe	20	20	272	238	200
Pozostałe przestępstwa	168	249	412	474	197
Ogółem	670	904	1.472	1.551	1.010

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Najczęściej występującym, a zarazem najbardziej dokuczliwym dla mieszkańców gminy typem przestępstwa były wymierzone w ich mienie. W większości przypadków były to kradzieże i kradzieże z włamaniem o stosunkowo niewielkiej wartości utraconego mienia. Na terenie gminy w 2003 roku wydarzyły się 52 wypadki drogowe, w których 5 osób zginęło, a 58 zostało rannych. Liczba kolizji drogowych wyniosła natomiast 338.

Przyjęte na początku roku 2003 założenia w Strategii Komendanta Powiatowego Policji w Krotoszynie doprowadziły do ograniczenia wzrostu przestępczości pospolitej. Odnotowano także wyraźny wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw z 75,6% w 2002 r. do 80,2% w 2003 roku. Stan etatowy policjantów KPP w Krotoszynie i jednostek podległych wynosi 113 policjantów. Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie posiada na wyposażeniu 11 radiowozów, które wykorzystywane są do służby na terenie miasta i gminy Krotoszyn.

Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie realizuje aktualnie sześć programów prewencyjnych:

- „Bezpieczna Wieś”,
- „Bezpieczne Miasto”,
- „Bezpieczny Ogród”,
- „Uwaga Zagrożenia”,
- „Bezpieczna Szkoła”,
- „Sąsiedzki Program Przeciwdziałania Przestępczości”.

W ramach tych przedsięwzięć, działania profilaktyczne ukierunkowane są na prewencję fizyczną, obejmującą fizyczną i techniczną ochronę mienia poprzez znakowanie przedmiotów, upowszechnianie technik zabezpieczania mienia, korektę rozwiązań komunikacyjnych, tworzenie bezpiecznych przejść przez jezdnię, itp. Prowadzona prewencja społeczna ma natomiast na celu edukację, poradnictwo oraz pomoc społeczną.

Dla lepszej ochrony porządku i dbałości o bezpieczeństwo mieszkańców powołano Straż Miejską. Aktualnie krotoszyńska Straż liczy 9 funkcjonariuszy. Taki stan osobowy pozwolił wprowadzić w godzinach popołudniowych dyżur w Urzędzie Miejskim. Dyżurnemu, można zgłaszać interwencje telefonicznie lub osobiście. Wprowadzenie tych dyżurów doprowadziło do zmiany sposobu pracy strażników usprawniła ich działanie, umożliwiła szybsze reagowanie na problemy zgłaszane przez mieszkańców gminy, a także spowodowała lepszą współpracę z Komendą Powiatową Policji.

Ustawa o strażach gminnych weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r. Zgodnie z art. 10 ustawy straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego, a w szczególności do jej zadań należy:

- Ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych.
- Czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym.

- Współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń.
- Zabezpieczanie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia.
- Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.
- Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych.
- Doprowadzanie osób nietrzeźwych do miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób.
- Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń, i współdziałanie w tym zakresie z organizacjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi.
- Konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Koszty związane z funkcjonowaniem straży pokrywane są z budżetu gminy.

Przejawem współpracy Straży Miejskiej z Policją jest wspólne organizowanie służb. Są one pełnione podczas zabezpieczania obchodów świąt państwowych i kościelnych, zabezpieczania przebiegu imprez kulturalnych i sportowych, ale najczęściej z nich polega na patrolowaniu miasta. Ilość wystawianych wspólnych patroli jest systematycznie zwiększana i aktualnie w tygodniu jest ich sześć: dwa na targowiskach i cztery w godzinach nocnych (od środy do soboty). Jeden z nich otrzymuje zadanie kontrolowania terenów wiejskich.

Przedszkola

Na terenie gminy funkcjonuje 7 przedszkoli. Dane na ich temat zawarto w poniższej tabeli

Tabela 2.13. Podstawowe dane o przedszkolach (rok szkolny 2003/2004)

Przedszkole nr	1	2	3	4	5	6	7
Liczba miejsc	125	107	100	45	100	150	246
Liczba dzieci uczęszczających	120	65	94,5	40	80	110	209
W tym liczba dzieci w wieku lat 6	50	25	37	15	19	57	90
Liczba oddziałów dla dzieci	5	3	4	2	4	5	10
Liczba etatów przeliczeniowych dydaktycznych	9,14	5,09	6,73	3	8	9,39	17,86
Liczba etatów pracowników administracji i obsługi	9,5	7,83	7	2	9	10,25	16,74
Wydatki ogółem z budżetu przedszkola	531.480	54.892	298.700	105.768	452.033	573.234	1.016.832

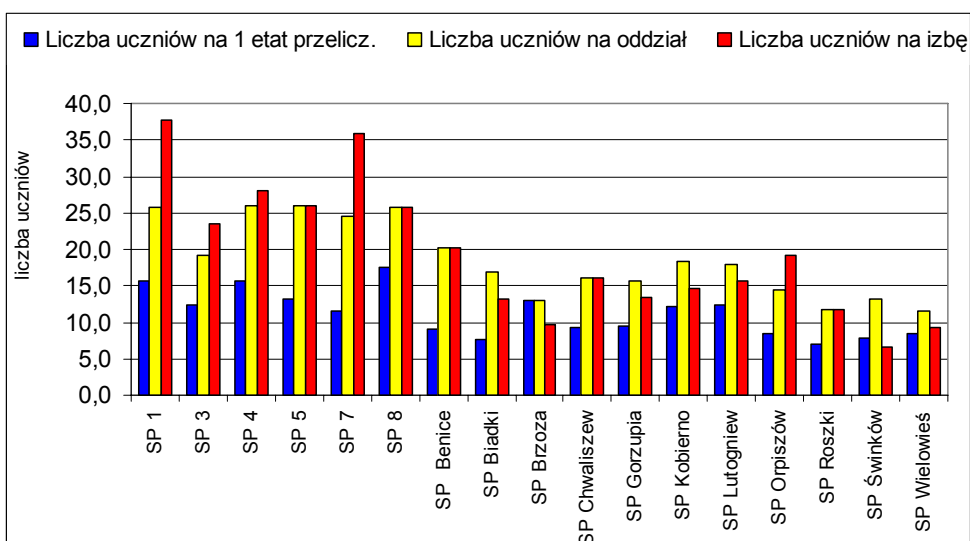
Szkolnictwo

W mieście i gminie Krotoszyn znajduje się 17 szkół podstawowych w tym 2 filialne, do których uczęszczało w roku szkolnym 2003/2004 - 3611 uczniów. W mieście jest 6 szkół podstawowych, natomiast na wsiach jest 11 placówek, z czego 2 szkoły filialne z klasami 1-3 oraz 9 szkół z klasami 1-6.

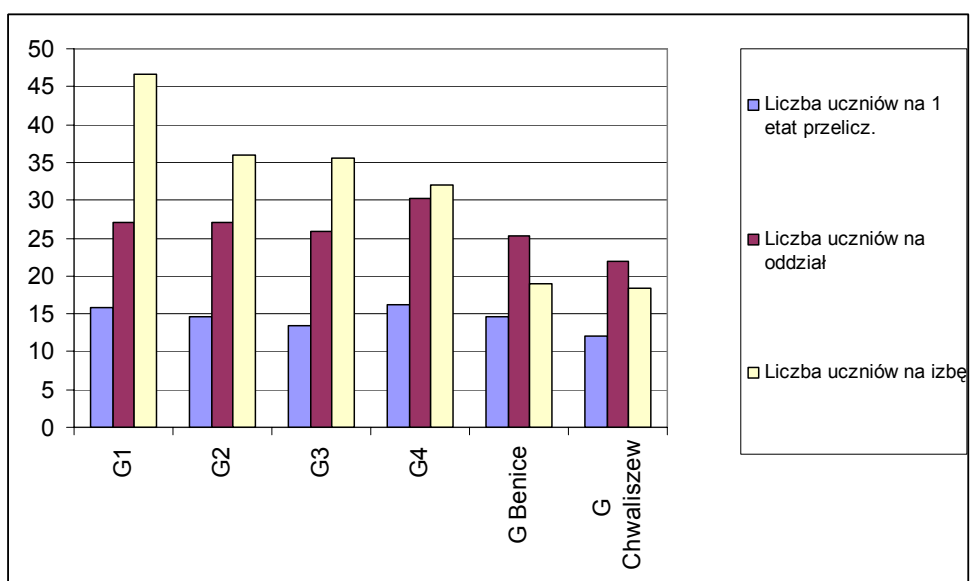
Od lat utrzymuje się bardzo korzystna ze względu na finansowanie struktura oddziałów szkół podstawowych i gimnazjów. Średnia ilość uczniów w gimnazjach jest większa niż w szkołach podstawowych z uwagi na uwarunkowania demograficzne szkół wiejskich.

Liczba uczniów na 1 nauczyciela i na 1 oddział są stosunkowo korzystne z punktu widzenia warunków nauczania. W przypadku liczby uczniów na 1 izbę szkolną najgorsza sytuacja ma miejsce SP 1, 4 i 5. Poza tym w związku z malejącą liczbą dzieci w szkołach wskaźnik ten będzie ulegał poprawie. W ujęciu graficznym dane te zostały przedstawione poniżej (rok szkolny 2003/2004).

Wykres 2.16. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, 1 oddział i 1 izbę szkolną - SP

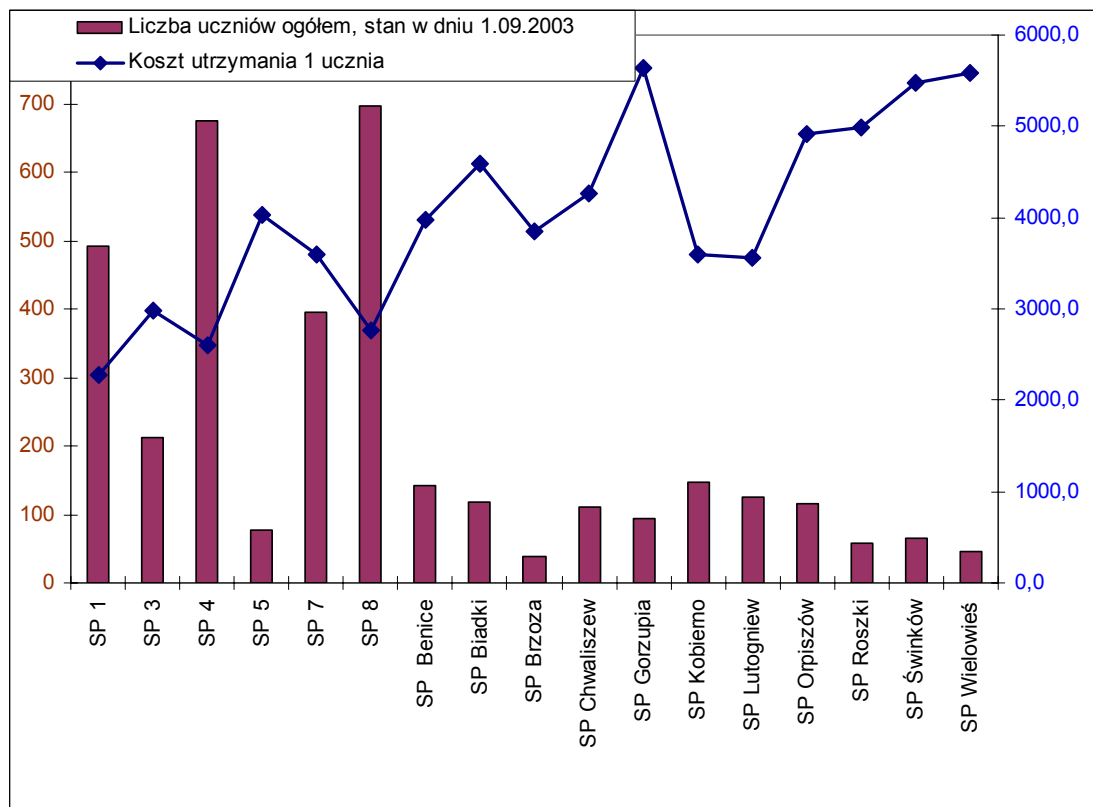

Wykres 2.17. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, 1 oddział i 1 izbę szkolną - gimnazja

Liczba uczniów w danej szkole przesądza o kosztach jej funkcjonowania, przeliczonych na 1 ucznia, co obrazują kolejne wykresy (dla roku szkolnego 2003/2004).

Wykres 2.18. Wielkość szkoły podstawowej a koszt utrzymania 1 ucznia

Z powyższych danych wynika, że zdecydowanie najwyższe koszty utrzymania ucznia występują w najmniejszych szkołach. Dążąc do zwiększenia efektywności zarządzania usługami oświatowymi oraz do zapewnienia jak najlepszych warunków nauczania, Rada Miejska w najbliższych latach będzie musiała podjąć decyzję odnośnie dalszego funkcjonowania tych placówek. Odpowiednie analizy urodzeń dzieci w poszczególnych miejscowościach, wraz z prognozą zapotrzebowania na oddziały szkolne w przyszłości powinny być podstawą podjęcia decyzji w tej kwestii, gdyż budżet gminy w całym analizowanym okresie był nadmiernie obciążony wydatkami na oświatę. Subwencja oświatowa pokrywała następujący odsetek wydatków na oświatę i wychowanie

Uczniowie krotoszyńskich szkół brali udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych, zajmując wysokie miejsca w finałach rejonowych i wojewódzkich. Corocznie podczas Dni Krotoszyna uczniowie krotoszyńskich szkół i przedszkoli prezentują swój dorobek artystyczny. Placówki oświatowe zaangażowały się w realizację programu pt. „Bezpieczne miasto”.

Obsługa ekonomiczno- finansowa placówek oświatowych prowadzona jest przez Zakład Obsługi Placówek Oświatowych. Zadaniem gminy jest zapewnienie obsługi finansowej i administracyjnej szkół. Od 1 stycznia 1995 r. obsługę finansowo - księgową prowadzi Zakład Obsługi Placówek Oświatowych. Funkcjonowanie Zakładu Obsługi Placówek Oświatowych jest korzystnym rozwiązaniem zarówno w sensie ekonomicznym jak i organizacyjnym. Dzięki racjonalizacji

wydatków zakładu więcej środków można przeznaczyć na działalność merytoryczną placówek oświatowych.

Przejęcie szkół przez samorząd stworzyło nowe możliwości w zakresie gminnej oświaty, przyczyniło się do znacznej poprawy sytuacji materialnej szkół, polepszenia warunków nauki uczniów oraz pracy nauczycieli. Prawidłowe funkcjonowanie placówek oświatowych wynika z dużego zaangażowania samorządu lokalnego w proces rozwoju gminnej edukacji. Duże znaczenie dla poprawy bazy materialnej szkół i przedszkoli ma w dalszym ciągu współpraca z rodzicami oraz zakładami pracy. Środki pozabudżetowe pozyskiwane przez placówki są dużym wsparciem ekonomicznym dla szkoły.

Muzeum

Gmina odpowiada nie tylko za przekazywanie, ale także zachowanie dziedzictwa kulturowego. Temu celowi służył dokonany w latach 1991-2002 remont kapitalny zabytkowego budynku poklasztornego, który znacznie poprawił warunki, w jakich Muzeum Regionalne i galeria „Refektarz” prezentują zgromadzone w nich eksponaty i obrazy. Remont, po ponownym otwarciu muzeum, umożliwił przygotowanie nowych ekspozycji stałych i przekazanie zbiorów muzealnych przez Zarząd Oddziału PTTK Urzędowi Miasta i Gminy w grudniu 1988 roku. Ekspozycje przypominają najważniejsze wydarzenia ubiegłego stulecia: Powstanie Wielkopolskie, kampanię wrześniową, historię krotoszyńskiego harcerstwa, przybliżają tradycje i sztukę odległych kultur, ukazują Krotoszyn na starych fotografiach, prezentują dzieje krotoszyńskiej oświaty. Kilka tysięcy uczniów brało udział w lekcjach przeprowadzanych w muzeum. Utrwalanie w świadomości młodego pokolenia dorobku ich przodków służy przegląd filmów, poświęconych miastu oraz wystawy.

Działalność muzeum nie ogranicza się do przywoływania przeszłości - to także konkursy dla najmłodszych, festyny, wieczory poetyckie, prelekcje, konkursy literackie, wystawy malarskie, przyrodnicze i największe współczesne wydarzenia kulturalne. Działalność muzeum to także pozycje wydawnicze - książki, broszury, ekslibrisy i foldery dotyczące historii miasta, historii muzeum i przygotowywanych wystaw. Powoli, ale wyraźnie wzrasta ilość eksponatów muzealnych. Każdego roku dokonuje się opracowań setek eksponatów - wykonuje się wpisy, zakłada karty katalogowe i ewidencji zabytków, wykonuje się dokumentację fotograficzną.

Biblioteka

Ważnym elementem w kulturalnej panoramie miasta jest także Biblioteka Publiczna. Mimo rozwoju nowoczesnych technik przekazu pozostaje ona nadal liczącym się źródłem wiedzy dla wszystkich mieszkańców miasta, dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Ale ta instytucja to nie tylko swobodny dostęp do regałów z książkami. To także spotkania z ich autorami, lekcje biblioteczne, w których trakcie dzieci i młodzież uczą się korzystać z bibliotecznych zbiorów, ze słowników i encyklopedii, to wystawy książkowych nowości, obrazów i innych zbiorów, konkursy plastyczne, wiedzy o książkach, prelekcje, odczyty i wieczory literackie.

Biblioteka ma 6 filii - jedną w mieście i pięć na wsi (Kobierno, Orpiszew, Biadki, Chwaliszew, Benice). Do dyspozycji czytelników jest księgozbiór liczący około 130 tys. woluminów. Czytelnia naukowa zasobna jest w bibliografie, encyklopedie, słowniki, informatory oraz zbiory specjalne (np. audiowizualne). W gmachu mieści się sala prelekcyjno-odczytowa.

Podstawowe dane, dotyczące funkcjonowania biblioteki w gminie zawarto w Tabeli 2.14.

Tabela 2.14. Podstawowe informacje o Bibliotece Publicznej

Biblioteka Publiczna	1999	2000	2001	2002	2003
Liczba pracowników	19	20	17	19	19
Liczba woluminów ogółem	140.087	131.650	130.911	129.553	129.434
Liczba pozyskanych woluminów w danym roku	411	870	1.119	877	698
Liczba zarejestrowanych czytelników ogółem	6.117	6.251	6.257	6.371	6.420
Liczba wypożyczeń w danym roku	230.511	241.368	241.244	257.669	258.061
Budżet placówki – suma wydatków rocznie	332.600	348.000	356.000	352.507	426.397
Zakupy książek w zł	1.056	10.031	10.857	13.170	10.411

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Oprócz Biblioteki Publicznej, w Krotoszynie funkcjonuje filia Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu. Biblioteka ta posiada ponad 33 tys. woluminów z zakresu pedagogiki, wiedzy popularno-naukowej oraz literatury pięknej i 1.481 oprawionych czasopism.

Krotoszyński Ośrodek Kultury

Animatorem gminnego życia kulturalnego jest Krotoszyński Ośrodek Kultury. Przygotowuje on imprezy o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim: koncerty, spektakle dla dzieci, wystawy malarskie, turnieje poetyckie, recytatorskie i taneczne, konkursy fotograficzne, przeglądy teatrzyków podwórkowych, zespołów tanecznych, Wielkopolską Estradę Folkloru oraz Dni Krotoszyna – kilkudniowe święto miasta, w którym udział brać mogą wszyscy jego mieszkańcy. Organizowany od kilku lat przez KOK festiwal muzyki folkowej „Folk-Fest” w roku 2002 zmienił swój kształt i swoją nazwę. Dziś jest to festiwal o nazwie Global Bit. W jego przygotowaniu i przeprowadzeniu uczestniczyła w tym roku agencja artystyczna, z którą podpisano stosowną umowę. Działalność Kok-u oznaczała wizyty takich sław polskiej sceny kulturalnej, jak Czesław Niemen, Bogusław Smoleń, Krystyna Prońko, Marcin Daniec czy Marek Grechuta. W Krotoszyńskim Ośrodku Kultury działa 18 różnych kółek i sekcji. W organizowanych zajęciach bierze udział prawie 500 osób. Co roku w kinie odbywa się około 600 seansów filmowych, a liczba widzów waha się między 17 a 23 tysiącami. Prawidłowe funkcjonowanie ośrodka wymaga remontów. Adaptacje i modernizacje pomieszczeń, roboty instalacyjne i elektryczne, unowocześnianie sprzętu to przyczyny sporych wydatków finansowych.

Ważnym zadaniem dla środowisk i instytucji kultury jest przygotowanie szerokiej oferty dla mieszkańców jak również promocja miasta poprzez imprezy kulturalne. W pejzaż kulturalny miasta wpisały się na stałe następujące imprezy:

- Międzynarodowy festiwal muzyki folkowej,
- Dni Krotoszyna,
- Ogólnopolski Turniej Poetycki „Autoportret Jesienny”,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego,
- Ogólnopolski Festiwal Twórczości Dziecięcej o Tematyce Ekologicznej,
- plenery i wystawy organizowane przez Galerię „Refektarz”.

Coraz szersza i bogatsza stawała się wymiana kulturalna Krotoszyna z zaprzyjaźnionymi miastami Europy. Wizytówką kulturalną miasta są dziś: Krotoszyński Chór Kameralny „Infinitum Cantamus”, Zespół Muzyki Dawnej „Artifex”, Zespół Skippers, Kluby Taneczne „Show Dance” i „Feniks” oraz Młodzieżowy Zespół Ludowy KOK. Znaczne sukcesy odnoszą

także Zespoły Śpiewacze „Kobierzaniki” i „Biadkowiarki”, które reprezentowały województwo wielkopolskie na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą.

Sport i rekreacja

Realizacją zadań w zakresie kultury fizycznej w Krotoszynie zajmują się głównie: Ośrodek Sportu i Rekreacji, Kryta Pływalnia z Ośrodkiem Rehabilitacyjnym „Wodnik” oraz Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego współpracujący z klubami sportowymi „Astra”, „Ceramik”, „Krotosz”, TA „ROZUM” Krotoszyn.

Turnieje halowej piłki nożnej, strzeleckie, mistrzostwa Polski w karate, Bieg Krotosa, memoriały pływackie, pokazy ratownictwa wodnego, turnieje piłki plażowej, badmintonu, tenisa stołowego, szachowe, brydża sportowego, turnieje rekreacyjne, zawody i turnieje szkolne i przedszkolne to formy działalności Krotoszyńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Ośrodek ma także pieczę nad otwartą pływalnią oraz stadionem, dokonuje ich remontów i napraw.

Krotoszyńską bazę sportową uzupełnia obiekt, składający się z krytej pływalni, ośrodka rehabilitacyjnego, hotelu i restauracji. Kryta Pływalnia z Ośrodkiem Rehabilitacyjnym „Wodnik”, przygotowuje spartakiady pływackie osób niepełnosprawnych, mistrzostwa Polski amatorów, mityngi pływackie, pokazy nurkowania, kursy na ratowników, na płetwonurków, prowadzi naukę pływania. Z pływalni korzystają uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów, którzy tutaj właśnie odbywają swoje lekcje wychowania fizycznego. Ośrodek obejmuje swoją działalnością teren o promieniu 50 km z takimi miastami, jak Ostrów, Rawicz i Milicz.

Dynamicznie swoją działalność rozwijają uczniowskie kluby sportowe, obecnie jest ich 18.

Największym problemem dla krotoszyńskiego sportu jest brak nowoczesnej hali widowiskowo – sportowej. Mimo wstępnych uzgodnień z Polskim Związkiem Zapaśniczym oraz Urzędem Kultury Fizycznej i Sportu nie udało się rozpocząć rozbudowy hali przy ul. Sportowej na potrzeby Ośrodka Szkolenia Olimpijskiego w Zapasach i Sumo. Z powodu braku zainteresowania Starostwa Powiatowego przejęciem hali przy ul. Młyńskiej należy w trybie pilnym przeprowadzić remont kapitalny obu obiektów administrowanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Krotoszyn był gospodarzem wielu imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym lub ogólnopolskim takich jak:

- Międzynarodowe Mistrzostwa Polski Seniorów w Zapasach,
- Puchar Polski Seniorów w Zapasach,
- Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Sumo,
- Mistrzostwa Polski Seitendo Karate,
- Ogólnopolski Bieg Krotosa,
- Ogólnopolskie Turnieje w Korfbal.

Motoryzacja

O rzeczywistym poziomie i zmianach zamożności mieszkańców gminy świadczy między innymi liczba samochodów na 1 tys. mieszkańców. Ogółem w latach 1999-2003 w gminie zarejestrowano 1.908 nowych pojazdów. Obecnie liczba samochodów osobowych na 1 tys. mieszkańców wynosi 292, co jest wartością wysoką dla miast podobnej wielkości. Na koniec

kwietnia 2004 roku na terenie gminy Krotoszyn zarejestrowane były pojazdy w następujących ilościach:

- ciągniki rolnicze – 2.018,
- ciągniki samochodowe – 93,
- samochody ciężarowe – 1.931,
- samochody osobowe – 11.894.

2.6.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W gminie pomocy osobom potrzebującym udziela Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), zorganizowany w formie jednostki budżetowej. Kierownik OPS-u udziela świadczeń w ramach zadań zleconych, finansowanych z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa oraz zadań własnych, finansowanych ze środków gminy.

Osoby i rodziny, korzystające z pomocy społecznej, poza trudną sytuacją finansową, borykają się również z innymi problemami. W poniższej tabeli zebrano informacje, dotyczące przyczyn udzielania pomocy oraz liczby rodzin i osób objętych pomocą.

Tabela 2.15. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną według powodów (2003 r.)

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
Niepełnosprawność	340
Długotrwała choroba	312
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	110
Ubóstwo	1.450
Problem alkoholowy	108
Bezrobocie	1.510
Bezdomność	6
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11
Narkomania	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	156
Przemoc w rodzinie	30

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

Ubóstwo i brak pracy, to dwie najważniejsze przyczyny, powodujące konieczność świadczenia pomocy socjalnej.

W 2003 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował przede wszystkim świadczenia, wypłacane w ramach zadań zleconych, głównie zasiłki okresowe i renty socjalne. W Tabeli 2.16 zestawiono informacje, dotyczące form pomocy społecznej, udzielanej w ramach zadań zleconych oraz wysokość poniesionych wydatków. Największą pozycją pod względem kosztów świadczeń zleconych były renty socjalne oraz zasiłki stałe.

Tabela 2.16. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań zleconych w 2003 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba odbiorców	Koszty (w zł)
Zasiłki stałe	70	332.310
Zasiłki stałe wyrównawcze	131	387.879
Zasiłek okresowy gwarantowany	29	101.651
Zasiłki okresowe (z powodu braku możliwości zatrudnienia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności)	253	149.505
Renta socjalna	201	683.438
Zasiłek z tytułu ochrony macierzyństwa	156	203.036
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	97.200
Zasiłki rodzinne	48	17.404
Zasiłki pielęgnacyjne	86	94.856
Składki na ubezpieczenie społeczne	89	118.500
Składki zdrowotne	238	64.096

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

W Tabeli 2.17 zestawiono informacje, dotyczące świadczeń, wypłacanych w ramach zadań własnych.

Tabela 2.17. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań własnych w 2003 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba odbiorców	Koszty
Udzielenie posiłku	591	188.181
Usługi opiekuńcze	71	150.460
Zasiłki celowe i w naturze	1.122	307.218
Sprawienie pogrzebu	2	3.986

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Krotoszynie

W ramach zadań własnych, na podstawie wydanej decyzji, świadczenie przyznano 1.786 osobom. W ramach zadań własnych pomoc udzielana była w postaci zasiłków celowych, pomocy w naturze, bezpłatnych posiłków. W rozpatrywanym roku usługami opiekuńczymi objęto 71 mieszkańców gminy oraz sfinansowano organizację 2 pogrzebów.

Pomoc społeczna, poprzez swoje działania, polegające na wsparciu materialnym, częściowo kompensuje negatywne skutki różnych patologii społecznych. Zauważalny jest jednak brak wyraźnych działań alternatywnych w stosunku do świadczeń pieniężnych, które motywowałyby osoby i środowiska do zmiany swoich postaw życiowych.

Samorząd lokalny dostrzegając problemy osób niepełnosprawnych był współorganizatorem imprez integracyjnych, które odbyły się na krotoszyńskich błoniach, w Baszkwie oraz na Krytej Pływalni „Wodnik”. Ponadto dofinansowano budowę sanitariatów dostosowanych dla osób niepełnosprawnych w Zespole Szkół Specjalnych. Poprzez realizację programu samorządowego na rzecz osób niepełnosprawnych dofinansowywanego w 50% przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych możliwe było otwarcie Ośrodka Rehabilitacji przy Krytej Pływalni „Wodnik”. Dzięki wdrożeniu tego programu możliwy był:

- zakup nowoczesnego, najwyższej jakości sprzętu rehabilitacyjnego, niezbędnego do prowadzenia profesjonalnej rehabilitacji w Ośrodku Rehabilitacji, Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi oraz w Przedszkolach nr 6 i 7,
- prowadzenie ciągłej rehabilitacji dzieci i osób niepełnosprawnych – zadanie to realizowane jest przez SPZOZ w Krotoszynie,
- prowadzenie Zespołu Koordynacji Zaburzeń Wczesnodziecięcych,
- prowadzenie rehabilitacji dzieci z oddziałów integracyjnych.

Realizacja w/w programu samorządowego rozpoczęta została w 2000 roku i nadal jest kontynuowana.

Rozwijane jest także wychowanie integracyjne w Publicznym Przedszkolu Nr 6 i 7 w Krotoszynie oraz w Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi (ponad 40 dzieci). U podstaw tworzenia grup integracyjnych leży przekonanie, że każde dziecko ma prawo do wychowywania się we własnej rodzinie i do wzrastania w naturalnym środowisku swoich rówieśników. Prowadząc oddziały integracyjne w przedszkolu jak i w szkole tworzone są dla dzieci niepełnosprawnych takie warunki, by mogły one pomyślnie rozwijać się, bawić oraz uczyć wspólnie z wychowankami pełnosprawnymi.

2.6.4. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów społecznych gminy można zaliczyć:

- Stosunkowo wysoka stopa bezrobocia.
- Wysokie bezrobocie wśród młodzieży.
- Znaczny odsetek długotrwale bezrobotnych.
- Niskie wykształcenie osób bezrobotnych, co świadczy o niedostosowaniu kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb rynku.
- Mała liczba uczniów w SP: Gorzupia, Świnków, Wielowieś, Roszki - wysokie koszty utrzymania szkół.
- Brak sal gimnastycznych przy niektórych szkołach.
- Konieczność doposażania pracowni dydaktycznych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów (limity wyznaczone przez NFZ).
- Infrastruktura szpitala wymagająca modernizacji i rozbudowy.
- Bariery architektoniczne.
- Brak zakładu aktywności zawodowej i miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Zbyt mała liczba mieszkań socjalnych.
- Konieczność budowy mieszkań chronionych.
- Potrzeba dalszego rozwoju systemu opieki w środowisku.
- Wzrastająca liczba kradzieży.
- Wandalizm i dewastacja mienia.
- Brak monitoringu na terenie miasta.
- Brak Centrum Integracji Społecznej (dla osób pozostających na marginesie życia społecznego).
- Brak ciężkich aut dla prowadzenia akcji gaśniczych na terenach leśnych i wiejskich.
- Potrzeby remontowe w budynkach użyteczności publicznej (UM, KOK, Kino, inne instytucje).

3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

3.1. Lista zadań, poprawiających sytuację społeczno-gospodarczą Miasta i Gminy Krotoszyn

Dokonanie prawidłowej identyfikacji uwarunkowań, które wpływają lub mogą wpłynąć na funkcjonowanie Miasta i Gminy Krotoszyn pozwoliło na sformułowanie listy celów, programów i projektów. Analiza atutów oraz braków i problemów przeprowadzona w procesie opracowania Strategii i Planu Rozwoju Lokalnego określiła uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne..

Poniżej przedstawiono listę projektów do realizacji poszeregowanych w zestaw programów i celów strategicznych wraz z misją Miasta i Gminy wypracowaną na spotkaniach z udziałem społeczności lokalnej, która została zatwierdzona w formie dokumentu Strategii.

MISJA :

Miasto i Gmina Krotoszyn zapewnia warunki dla rozwoju przedsiębiorczości. W oparciu o istniejące zasoby gospodarcze i społeczne tworzy podstawy zrównoważonego rozwoju wszystkich dziedzin życia lokalnej społeczności na miarę europejskich standardów.

1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.1. System wodno-kanalizacyjny i gazowniczy

- 1.1.1. Uzupełnienie sieci wodociągowej na terenie gminy
- 1.1.2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w mieście i gminie
- 1.1.3. Zagospodarowanie wód opadowych
- 1.1.4. Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta i gminy

1.2. Drogownictwo i transport

- 1.2.1. Budowa obwodnicy miasta
- 1.2.2. Budowa i remonty dróg, chodników i ścieżek rowerowych
- 1.2.3. Rozbudowa oświetlenia drogowego
- 1.2.4. Wymiana taboru komunikacji miejskiej

1.3. Obiekty komunalne

- 1.3.1. Remonty budynków użyteczności publicznej (UM, KOK, kino, inne)
- 1.3.2. Budowa mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych
- 1.3.3. Budowa cmentarza komunalnego

1.4. Ochrona środowiska

- 1.4.1. Poprawa czystości rzek i zbiorników wodnych
- 1.4.2. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w mieście
- 1.4.3. Utylizacja odpadów stałych

2. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

- 2.1.1. Utworzenie strefy przemysłowej i ew. uzbrajanie terenów w strefie
- 2.1.2. Wyznaczanie kolejnych terenów pod inwestycje, wyposażanie ich w infrastrukturę oraz promocja
- 2.1.3. Modyfikacja i rozszerzenie systemu ulg podatkowych
- 2.1.4. Wsparcie utworzenia samorządu gospodarczego

2.1.5. Promocja miasta i gminy

3. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH

3.1. Oświata, kultura,

3.1.1. Rozwój i modernizacja szkolnej i przedszkolnej infrastruktury dydaktycznej i sportowej

3.1.2. Dopuszaenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne

3.2. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo

3.2.1. Poprawa dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej

3.2.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury szpitala

3.2.3. Likwidacja barier architektonicznych

3.2.4. Organizacja zakładu aktywności zawodowej i miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych

3.2.5. Zwiększenie bezpieczeństwa (w tym monitoring miasta)

3.3. Rozwój sportu, turystyki i rekreacji

3.3.1. Wspieranie tworzenia bazy noclegowej

3.3.2. Dalszy rozwój infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej

3.2. Lista zadań do realizacji według hierarchii ważności

Z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta i Gminy Krotoszyn wynikają następujące priorytety:

1. **ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej**
2. **poprawa stanu sieci drogowej**
3. **aktywizacja gospodarcza gminy**
4. **poprawa warunków życia mieszkańców.**

Hierarchizację zadań przyjętych do realizacji przeprowadzono dla zadań przewidzianych do współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej. Zadania ujęte w budżecie są efektem wyboru dokonanego na podstawie zgłaszanych do Urzędu propozycji.

Selekcja zadań/inwestycji w Mieście i Gminie Krotoszyn odbywała się według trzech grup kryteriów syntetycznych, do których zaliczono: kryteria ogólne, kryteria szczegółowe oraz kryteria finansowe. Następnie kryteria syntetyczne podzielono na dziewięć kryteriów elementarnych (tzw. analitycznych), ułatwiających dokonanie oceny:

I grupa „kryteria ogólne” obejmuje cztery kryteria elementarne:

1. *Stan przygotowania zadania inwestycyjnego* (jeśli zadanie rozpoczęte - faza w jakiej proces inwestycyjny się znajduje, np. wykonane dokumentacje, uzyskanie wstępnych uzgodnień, pozwoleń, opinii, zakupienie gruntu pod zabudowę, rozstrzygnięcie przetargu, itp.)
2. *Konieczność realizacji inwestycji*, wynikająca z podjętych decyzji, zarządzeń, przepisów, zobowiązań (podstawa prawna – ustawa, uchwała, rozporządzenie)
3. *Powiązanie z innymi zadaniami inwestycyjnymi* (czy dana inwestycja jest uzależniona od realizacji innego zadania inwestycyjnego, czy powinna być realizowana po zakończeniu innych prac)
4. *Zgodność z przyjętymi programami i strategią rozwoju gminy/powiatu/województwa.*

II grupa „kryteria szczegółowe” podzielona została na trzy kryteria elementarne:

5. *Korzyści z inwestycji:*

- o charakterze społecznym (należy określić korzyści dla mieszkańców z realizacji zadania inwestycyjnego oraz zasięg terytorialny jej oddziaływania, np. liczba mieszkańców lub wielkość obszaru jaki zamieszkują beneficjenci)
 - o charakterze gospodarczym (wpływ danej inwestycji na atrakcyjność inwestycyjną, wpływ na eliminację problemów, np. bezrobocia na terenie gminy)
6. *Wpływ na środowisko naturalne* pod kątem eliminacji problemów ekologicznych i spełniania wymagań prawnych
 7. *Poparcie społeczne* (pozycja zadania w hierarchii mieszkańców, opinia mieszkańców na temat pilności, konieczności realizacji zadania).

III grupa „kryteria finansowe” obejmuje dwa kryteria o charakterze elementarnym:

8. *Źródła finansowania inwestycji* (rodzaj, jeśli istnieje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania to, z jakim stopniem pewności, czy istnieje możliwość współfinansowania i w jakim zakresie)
9. *Wpływ na budżet gminy* (wzrost dochodów i wydatków w związku z zakończeniem realizacji inwestycji i oddaniem obiektu do eksploatacji, chodzi o bezpośredni wpływ na budżet gminy, np. dodatkowe wpływy z opłat lokalnych, koszty dodatkowego zatrudnienia, zakupu wyposażenia, usług, itp.).

Przy dokonywaniu oceny kierowano się niżej przedstawionymi zasadami punktacji poszczególnych zadań – nadawaniu im priorytetów kolejności realizacji:

1. Ocena dokonywana jest w oparciu o przygotowane klucze analityczne ocen.
2. Każdemu zadaniu są przyznawane punkty w zmiennej skali od 0 do 1/2/3 odrębnie w odniesieniu do każdego kryterium (porównaj arkusz oceny inwestycji).
3. W celu wskazania priorytetów gminy w ocenie inwestycji poszczególnym kryteriom przypisano zróżnicowane wagi, sumujące się do 100 (porównaj arkusz oceny inwestycji).
4. Warunki, według których przyznaje się punkty są odmienne dla każdej grupy kryteriów ze względu na różny charakter każdej z tych grup.
5. Jeśli zadanie nie spełnia wymienionych kryteriów przyznaje się mu 0 pkt.

Przyjęto następujące *klucze analityczne (KA) do oceny kryteriów elementarnych*:

1. *KA Stan przygotowania zadania*:
 - a) zadanie kontynuowane (faza realizacji) – 2 pkt.
 - b) zadanie w fazie przygotowawczej (oznacza, że rozpoczęcie realizacji zadania może nastąpić w dowolnym z następnych lat) – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
2. *KA Konieczność realizacji zadania*:
 - a) zadanie wynika z ustaw, uchwał, rozporządzeń i zarządzeń lub z protokołów zebrania wiejskich - 2 pkt.
 - b) zadanie wynika z zobowiązań ustnych – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
3. *KA Powiązanie z innymi zadaniami*:
 - a) inwestycja jest warunkiem realizacji innego ważnego zadania inwestycyjnego – 2 pkt.
 - b) inwestycja jest powiązana z realizacją innego wnioskowanego zadania – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
4. *KA Zgodność ze strategią*:
 - a) zadanie jest w pełni zgodne z najważniejszymi celami strategicznymi – 2 pkt.
 - b) zadanie realizuje pozostałe cele strategiczne – 1 pkt.

- c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
5. *KA Korzyści z inwestycji:*
- korzyści odniosą nie tylko mieszkańcy jednej wsi lub inwestycja przyczynia się do eliminacji dotkliwego problemu gospodarczego – 2 pkt.
 - korzyści z inwestycji są znacznie mniejsze – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
6. *KA Wpływ na środowisko:*
- inwestycja eliminuje dotkliwy problem ekologiczny lub przyczynia się do wypełnienia wymagań prawnych – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
7. *KA Poparcie społeczne:*
- inwestycja posiada poparcie większości mieszkańców z terenu, którego dotyczy – 2 pkt.
 - inwestycję popiera mniejsza część mieszkańców z terenu, którego dotyczy – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
8. *KA Źródła finansowania:*
- istnieje możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na finansowanie inwestycji. Środki te pokrywają od 50% do 75% kosztów realizacji zadania – 3 pkt.
 - istnieje możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na finansowanie inwestycji. Środki te pokrywają mniej niż 50% kosztów realizacji zadania – 2 pkt.
 - istnieje możliwość pozyskania kredytów preferencyjnych na finansowanie realizacji zadania (pod warunkiem, że nie ma możliwości otrzymania bezzwrotnych środków) – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
9. *Wpływ na budżet gminy:*
- pozytywny wpływ na budżet (saldo dodatnie) – 2 pkt.
 - wpływ zrównoważony (saldo zerowe) – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.

Ocenę kolejności realizacji poszczególnych inwestycji dokonano w oparciu o wzorcowy arkusz oceny inwestycji, zaprezentowany w Tabeli 3.1.

Tabela 3.1. Arkusz oceny inwestycji

Kryteria syntetyczne	Kryteria elementarne	Wagi	Punktacja	Punktacja ważona
I. Kryteria ogólne	1. Stan przygotowania zadania inwestycyjnego	10		
	2. Konieczność realizacji inwestycji	10		
	3. Powiązanie z innymi zadaniami inwestycyjnymi	15		
	4. Zgodność z przyjętymi programami i strategią	10		
II. Kryteria szczegółowe	5. Korzyści z inwestycji	10		
	6. Wpływ na środowisko naturalne	15		
	7. Poparcie społeczne	5		
III. Kryteria finansowe	8. Źródła finansowania inwestycji	15		
	9. Wpływ na budżet gminny	10		
Punktacja ważona ogółem				

Zgodnie z przyjętymi priorytetami gminy, do oceny kolejności wykonywania wybrano następujące inwestycje:

- A. Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kobierno- etap II i IIa**
- B. Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami oraz przepompowniami ścieków na terenie wsi Gorzupia**
- C. Budowa ulic w Lutogniewie -etap III- ul. Akacyjowa, Spokojna i I część Kościelnej**
- D. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Krotoszynie - etap I**

4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

4.1. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2007

W latach 2004 – 2007 w Mieście i Gminie Krotoszyn zaplanowano realizację następujących projektów i zadań inwestycyjnych:

- Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kobierno- etap II i IIa
- Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami oraz przepompowniami ścieków na terenie wsi Gorzupia
- Budowa ulic w Lutogniewie -etap III- ul. Akacyjowa, Spokojna i I część Kościelnej
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Krotoszynie - etap I

Opis poszczególnych zadań w układzie: nazwa planowanego działania, określenie kryteriów kolejności realizacji, zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego, etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji, oczekiwane rezultaty, instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu, nakłady do poniesienia, przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Zadanie 1Nazwa planowanego działania**Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kobierno- etap II i IIa**Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004–2005, zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Krotoszyn.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu inwestycji w cyklu pomiędzy grudniem 2004 a grudniem 2005.

Przedsięwzięcie będzie obejmowało wybudowanie sieci kanalizacyjnej z przykanalikami oraz przepompownią ścieków. Miejscowość Kobierno jest położona w północno- wschodniej części gminy Krotoszyn w odległości 1,3 km od miasta, w sąsiedztwie Lasów Kobierskich. Na obszarze chronionego krajobrazu p.n. Dąbrowy Krotoszyńskie. Wieś o zwartej zabudowie liczy 802 mieszkańców. Drugi etap budowy obejmujący swoim zasięgiem obszar zamieszkały przez 265 osób zakończy kanalizowanie wsi. Zakres rzeczowy będzie obejmował wybudowanie kanału sanitarnego grawitacyjnego o długości 3641,5 mb, kanału tłoczego o dł. 1603 mb, przykanalików o dł. 546 mb w ilości 67 szt. oraz przepompowni ścieków o wydajności 45 i 5,4 m³ na dobę. Ścieki zostaną przepompowane do systemu grawitacyjnego w m. Krotoszyn i oczyszczone w miejskiej oczyszczalni.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Miejski w Krotoszynie. Jednostką odpowiedzialną za przeprowadzenie inwestycji jest Wydział Gospodarki i Inwestycji. Po zakończeniu realizacji inwestycji wybudowane obiekty pozostaną własnością gminy, w użytkowaniu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o. w Krotoszynie. Projekt nie będzie eksploatowany jako przedsięwzięcie komercyjne i nie będzie generował zysku.

Nakłady do poniesienia**Tabela 4.1. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 1**

	Wyszczególnienie	Do 2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	102 796	125 500	228 296
2.	Środki gminnych funduszy celowych			0
3.	Środki spółek gminnych			0
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			0
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			0
6.	Obligacje komunalne			0
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	405 000	524 500	929 500
8.	Inne dotacje, subwencje			0
9.	Budżet centralny			0

10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			0
11.	Inne			0
	RAZEM	507 796	650 000	1 157 796

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2004-2005). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Kwoty prezentowane w tabeli powyżej zawierają również koszty niekwalifikowane (w sumie 302 876 zł we wszystkich latach realizacji inwestycji), które nie mogą być finansowane z funduszy ERDF stąd realny wskaźnik dofinansowania ze środków zewnętrznych stosunku do całości wartości inwestycji wynosi 63 %.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej – 5,244 km
- długość wybudowanych przyłączy (przykanalików) – 0,546 km
- liczba przyłączy (przykanalików) – 67 szt.
- liczba przepompowni – 2 szt.

Rezultaty:

- liczba mieszkańców objętych inwestycją – 268 osób
- suma ścieków przerobionych – 1246,2 m³/miesiąc (14954,4 m³/rok)
- ilość podłączonych gospodarstw domowych - 67 szt.
- wzrost poziomu skanalizowania – 3 %

Oddziaływanie:

- liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta - 20 szt.
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta - 5 szt.

Zadanie 2Nazwa planowanego działania**Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami oraz przepompowniami ścieków na terenie wsi Gorzupia.**Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004-2005, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Krotoszyn.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w tym :

- kanalizacja grawitacyjna 6570 mb
- kanalizacja ciśnieniowa 1464 mb
- przykanaliki 136 sztuk o długości 971 mb
- dwie przepompownie ścieków

Projektuje się odprowadzanie ścieków sanitarnych z terenu całej wsi Gorzupia do kanalizacji sanitarnej w Krotoszynie. Ścieki są tłoczone rurociągiem do końcówki sieci w Krotoszynie przy ul. Gorzupskiej. Kanały sanitarne zaprojektowano wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych z uwagi na gęsta zabudowę po obu stronach ulic oraz na istniejące uzbrojenie.

Instytucje i podmioty, uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Miejski w Krotoszynie. Jednostką odpowiedzialną za przeprowadzenie inwestycji jest Wydział Gospodarki i Inwestycji. Po zakończeniu realizacji inwestycji wybudowane obiekty pozostaną własnością gminy, w użytkowaniu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o. w Krotoszynie. Projekt nie będzie eksploatowany jako przedsięwzięcie komercyjne i nie będzie generował zysku.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.2. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 2

	Wyszczególnienie	2004	2005	SUMA
1.	Środki własne	166 508	71 866	238 371
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne	855 900	1 154 024	2 009 924
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD			
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny			
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			

11.	Inne			
	RAZEM	1 022 408	1 225 890	2 248 298

Inwestycja jest planowana do realizacji w latach 2004-2005. Jako źródła finansowania inwestycji przyjęto pożyczki preferencyjne ze środków Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Inwestycja nie jest planowana do realizacji ze środków ERDF.

Zadanie 3Nazwa planowanego działania**Budowa ulic w Lutogniewie - etap III – ul. Akacyjowa, Spokojna i I część Kościelnej**Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2006-2007, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *poprawa stanu sieci drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Krotoszyn.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

wykonanie nawierzchni bitumicznej na ciągu ulic:

- ul. Akacyjowa (99 mb),
- ul. Spokojna (263 mb),
- część ul. Kościelnej (123 mb)

Łączna długość odcinków 485 mb i szerokość 5 m

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Miejski w Krotoszynie. Jednostką odpowiedzialną za przeprowadzenie inwestycji jest Wydział Gospodarki i Inwestycji.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.3. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 3

	Wyszczególnienie	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	41.994,78	25.719,11	67.713,89
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	209.973,88	128.595,51	338.569,39
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny	27.996,52	17.146,07	45.142,59
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	279.965,18	171.460,69	451.425,87

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2006-2007). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków

zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Z kolei wkład własny gminy zaplanowano na poziomie 15% wartości inwestycji i 10% można uzyskać z budżetu centralnego.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty :

- Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg gminnych– 1,04 km;

Rezultaty :

- Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektu – powierzchnia oddziaływania tej inwestycji wynosi około 75 ha, przyjęto ze około 5 % tej wielkości to tereny mogące być uznane za teren pod inwestycje mieszkaniowe i inne (3,25 ha).

Oddziaływanie:

- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w obszarze oddziaływania – zakłada się możliwość powstania około 5 nowych podmiotów w dwa lata po realizacji projektu.
- Liczba pracujących- zakłada się iż z całego powstałego ciągu komunikacyjnego będzie korzystało 2226 mieszkańców

Zadanie 4Nazwa planowanego działania**Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Krotoszynie - etap I**Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004-2006, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Krotoszyn.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

- Rozbudowie i modernizacji 29 km sieci kanalizacyjnej obejmującej około 620 gospodarstw domowych oraz budowie 5 przepompowni ścieków
- Rozbudowie i modernizacji 6 km sieci kanalizacyjnej obejmującej około 50 gospodarstw domowych oraz budowie 2 przepompowni ścieków

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Miejski w Krotoszynie. Jednostką odpowiedzialną za przeprowadzenie inwestycji jest Wydział Gospodarki i Inwestycji. Po zakończeniu realizacji inwestycji wybudowane obiekty pozostaną własnością gminy, w użytkowaniu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o. w Krotoszynie. Projekt nie będzie eksploatowany jako przedsięwzięcie komercyjne i nie będzie generował zysku.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.4. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 4

	Wyszczególnienie	2004	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	193 022	1 646 208	3 115 118	4 954 348
2.	Środki gminnych funduszy celowych				
3.	Środki spółek gminnych				
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne				
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne				
6.	Obligacje komunalne				
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD		3 331 133	5 157 519	8 488 652
8.	Inne dotacje, subwencje				
9.	Budżet centralny				
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)				
11.	Inne				
	RAZEM	193 022	4 977 341	8 272 637	13 443 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 3 lat objętych Planem (lata 2004-2006). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75% całości kosztów kwalifikowanych (w sumie 62,2 % całości inwestycji).

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość wybudowanej / zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej – 35 km
- liczba przyłączy (przykanalików) – ok. 850 szt.
- liczba przepompowni – 7 szt.

Rezultaty:

- liczba mieszkańców objętych inwestycją – około 2700 osób
- suma ścieków przerobionych – 12 800 m³/miesiąc
- Ilość podłączonych gospodarstw domowych - ok. 670 szt.

Oddziaływanie:

- liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta – ok. 98 szt. (1 % mieszkańców na obszarze oddziaływania)
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta – szacunkowo przyjęto wg wskaźnika GUS (liczba podmiotów na tysiąc mieszkańców dla Krotoszyna) iż w obszarze oddziaływania inwestycji funkcjonuje około 303 podmiotów, w dwa lata po realizacji inwestycji możliwe jest powstanie około 9 nowych podmiotów gospodarczych.

5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI, REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA

5.1. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego z innymi dokumentami

5.1.1. Cele strategiczne rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2004–2007 jest kontynuacją działań, prowadzonych wcześniej. W ostatnich latach na terenie gminy prowadzono inwestycje z zakresu wodociągownia i kanalizacji miasta i wsi, modernizacji stacji uzdatniania wody oraz rozbudowy lokalnej infrastruktury społecznej, szczególnie budynków szkolnych i urządzeń sportowych. Część przedsięwzięć inwestycyjnych, podejmowanych przez gminę, była finansowana z funduszy Unii Europejskiej. Zadania zapisane w niniejszym Planie wpisują się doskonale jako kontynuacja dotychczasowych inwestycji, realizowanych przez samorząd. Działania te były zawsze zgodne z innymi inwestycjami, podejmowanymi przez samorząd powiatowy i przyczyniały się do realizacji postulatów, zawartych w strategii województwa wielkopolskiego, również tych realizowanych projektów ramach kontraktu wojewódzkiego.

5.1.2. Cele strategiczne rozwoju województwa wielkopolskiego

Zadania, określone w Planie, są zbieżne ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego z 2000 roku (uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 10 lipca 2000 roku nr XXVI/386/2000 w sprawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego). Do generalnych celów rozwoju województwa zaliczono:

- *zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia*, ma to nastąpić m.in. po zastosowaniu następujących działań:
 - zapewnienie warunków do satysfakcjonującego bytu materialnego, w tym: żywienia, mieszkania, przebywania w zdrowym środowisku, lecznictwa i wypoczynku
 - zapewnienie warunków rozwoju duchowego, w tym: kształcenia, kultury, podróży, dostępu do informacji, rozwoju różnych form aktywności społecznej
- *zwiększanie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy*, ma to nastąpić m.in. po zastosowaniu następujących działań:
 - rozwój w oparciu o oszczędne, racjonalne wykorzystywanie posiadanych zasobów i walorów
 - przebudowa, a w znacznej części budowa nowego zaplecza infrastrukturalnego.

Cele te zostały uszczegółowione w poszczególnych programach strategicznych województwa. W ramach Programu Wieś i Rolnictwo, dążąc do:

- istotnej poprawy jakości przestrzeni produkcyjnej i wzrostu wewnętrznej integracji władze województwa wspierają m.in.:
 - programy sanitacji wsi (zaopatrzenie w wodę, uzdatnianie oczyszczanie ścieków, kanalizacja).

W ramach Programu Ochrona Środowiska w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego zapisano m.in. następujące działania:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez modernizację kanalizacji
- rozbudowa sieci kanalizacyjnych w celu odciążenia dociążenia istniejących oczyszczalni ścieków
- budowa oczyszczalni wraz z kanalizacją obejmujących powyżej 2000 RLM z jednej lub kilku jednostek osadniczych.

5.2. Zadania finansowane ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym przedakcesyjnych

Zadania zapisane w Programie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn, na współfinansowanie których gmina ubiega się o środki z budżetu UE, są powiązane z dotychczas wykonanymi zadaniami finansowanymi ze środków przedakcesyjnych Programu SAPARD nr 734-150047/02 - Budowa ulicy Kwiatowej wraz z odwodnieniem w miejscowości Lutogńew.

5.3. Zgodność planowanych do realizacji w latach 2004–2007 zadań z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z sześciu programów operacyjnych, które posłużą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju / Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR będzie współfinansowana z funduszy strukturalnych.

Celem ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Wzrost konkurencyjności należy rozumieć jako oddziaływanie na zmiany struktury gospodarczej i poprawę sytuacji wszystkich regionów w Polsce względem regionów europejskich, w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów ludności oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej, a więc tych czynników, które decydują obecnie o sile gospodarek państw i regionów.

Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów należy rozumieć jako podjęcie działań interwencyjnych w ograniczonej liczbie i przestrzennie grupie obszarów: wiejskich, koncentracji przemysłów restrukturyzowanych oraz degradacji społeczno-ekonomicznej przestrzeni miejskiej, poprzemysłowej i powojskowej, o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Realizacja strategicznego celu ZPORR sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionów, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Osiągnięcie wyżej wymienionego celu odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych priorytetów i działań programu.

Zgłaszany do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego projekt musi być zgodny z przynajmniej jednym z priorytetów i działań ZPORR. Wyróżniamy następujące priorytety, działania i poddziałania:

PRIORYTET 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

- Działanie 1.1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego
 - Poddziałanie 1.1.1. Infrastruktura drogowa
 - Poddziałanie 1.1.2. Infrastruktura transportu publicznego
- Działanie 1.2. Infrastruktura ochrony środowiska
- Działanie 1.3. Regionalna infrastruktura społeczna
 - Poddziałanie 1.3.1. Regionalna infrastruktura edukacyjna
 - Poddziałanie 1.3.2. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia
- Działanie 1.4. Rozwój turystyki i kultury
- Działanie 1.5. Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego
- Działanie 1.6. Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach

PRIORYTET 2: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach

- Działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnych rynków pracy i możliwości kształcenia ustawicznego
- Działanie 2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez programy stypendialne
- Działanie 2.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa
- Działanie 2.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi
- Działanie 2.5. Promocja przedsiębiorczości
- Działanie 2.6. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

PRIORYTET 3: Rozwój lokalny

- Działanie 3.1. Obszary wiejskie
- Działanie 3.2. Obszary restrukturyzowane
- Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe, powojkowe
 - Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich
 - Poddziałanie 3.3.2. Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych
- Działanie 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna
 - Poddziałanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa
 - Poddziałanie 3.5.2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia
własnoręcznie przez osobę upoważnioną do składania wniosku

PRIORYTET 4: Pomoc techniczna

- Działanie 4.1. Wsparcie procesu wdrażania ZPORR - wydatki limitowane
- Działanie 4.2. Wsparcie procesu wdrażania ZPORR - wydatki nielimitowane
- Działanie 4.3. Działania informacyjne i promocyjne.

Miasto i Gmina Krotoszyn w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej 2004-2006 zamierza podjąć kilka inwestycji, wpisujących się w priorytety i działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Będą one ważnym czynnikiem pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze gminy, powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego. Dla samorządu Miasta i Gminy Krotoszyn najistotniejsze z punktu widzenia możliwości finansowania inwestycji ze środków unijnych wydają się działania w ramach priorytetu 1 (dla dużych inwestycji) i 3 oraz częściowo - jeśli chodzi o inne podmioty z obszaru gminy - w ramach priorytetu 2. Zadania poniżej 1 mln euro planowane w rozdziale IV Planu

Rozwoju Lokalnego są adresowane bezpośrednio do priorytetu 3 ZPORR, w szczególności do działania 3.1 i 3.2.

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wykonanie zapisanych w Planie zadań pozwoli na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie. Wpłyne to na poprawę środowiska naturalnego w gminie oraz powiecie. Dbanie o poprawę stanu środowiska jest niezbędne z punktu widzenia konieczności zachowania walorów środowiskowych i przyrodniczych województwa wielkopolskiego dla przyszłych pokoleń, co zostało zapisane w strategii jego rozwoju. Rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej powinno zwiększyć atrakcyjność działalności gospodarczej. Wpłyne to także na wzrost jakości życia mieszkańców szczególnie w mieście Krotoszyn i miejscowościach Kobierno i Lutogniew.

Do rozwoju sieci dróg gminnych i powiatowych przyczyni się także budowa ulic w miejscowości Lutogniew, które pozwolą na dalszy dynamiczny rozwój tej miejscowości, tworzenie miejsca pracy. Poprawią się również warunki życia mieszkańców poprzez ułatwienie im dojazdu do posesji i zwiększenie bezpieczeństwa na drogach w tym rejonie.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn, które będą mierzone w trakcie realizacji inwestycji i po ich zakończeniu przedstawiono w syntetycznej formie w Tabelach 6.1. – 6.3. Szczegółowe wskaźniki dla inwestycji zatwierdzonych w Planie określono w rozdziale 4 dokumentu PRL.

Tabela 6.1. Oczekiwane wskaźniki produktu po realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn

Lp.	Produkty	Symbol	Jedn.
448.	Długość nowobudowanych dróg gminnych	3.1.3	km
449.	Długość nowobudowanych dróg gminnych z towarzyszącą kanalizacją teletechniczną	3.1.4	km
450.	Liczba nowych obiektów infrastruktury drogowej	3.1.5	szt.
452.	Długość zmodernizowanych dróg gminnych	3.1.7	km
453.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów mostowych	3.1.8	szt.
454.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przejazdów kolejowych	3.1.9	szt.
455.	Długość wybudowanych utwardzonych poboczy	3.1.10	km
456.	Liczba wybudowanych miejsc postojowych	3.1.11	szt.
457.	Liczba wybudowanych zatok autobusowych	3.1.12	szt.
458.	Długość wybudowanych chodników	3.1.13	km
459.	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	3.1.14	km
460.	Długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych	3.1.15	km
462.	Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych	3.1.17	szt.
463.	Liczba wybudowanych przejść dla pieszych	3.1.18	szt.
464.	Liczba wybudowanych sygnalizacji świetlnych	3.1.19	szt.
465.	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	3.1.20	szt.
467.	Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	3.1.22	km
468.	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej	3.1.23	km
469.	Długość wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików)	3.1.24	km
470.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików)	3.1.25	szt.
472.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	3.1.27	szt.

Tabela 6.2. Oczekiwane wskaźniki rezultatu po realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn

Lp.	Rezultaty	Symbol	Jedn.
495.	Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	3.1.50	ha
496.	Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci	3.1.51	min.
497.	Nośność zmodernizowanych dróg	3.1.52	kN/oś
498.	Przepustowość odciążonych dróg zdefiniowanych przez beneficjenta	3.1.53	%
500.	Długość sieci wodociągowej na terenie gminy	3.1.55	km
502.	Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	3.1.57	szt.
503.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	3.1.58	ha
504.	Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej	3.1.59	szt.
507.	Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków	3.1.62	szt.
508.	Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem oczyszczalni ścieków	3.1.63	ha
509.	Wykorzystywana moc przerobowa zmodernizowanej oczyszczalni ścieków	3.1.64	m3/doba
510.	Przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni ścieków	3.1.65	m3/doba
511.	Ilość nieoczyszczonych ścieków	3.1.66	m3/doba
512.	Wartość fizykochemiczna oczyszczanych ścieków bezpośrednio po zakończeniu projektu	3.1.67	mg/l

Tabela 6.3. Oczekiwane wskaźniki oddziaływania po realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn

Lp.	Oddziaływanie	Symbol	Jedn.
525.	Liczba pojazdów korzystających z drogi (w okresie 1 roku)	3.1.80	szt.
526.	Liczba wypadków (w okresie 1 roku)	3.1.81	szt.
527.	Zanieczyszczenie na obszarze oddziaływania inwestycji (w okresie 1 roku)	3.1.82	%
528.	Natężenie hałasu na obszarze oddziaływania inwestycji (w okresie 1 roku)	3.1.83	%
529.	Cena gruntów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne (w okresie 2 lat)	3.1.84	tys. PLN
530.	Liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat)	3.1.85	szt.
531.	Liczba utworzonych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat)	3.1.86	szt.
534.	Ilość ścieków odprowadzonych/oczyszczonych (w okresie 1 roku)	3.1.89	m3/miesiąc

7. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004–2007 (OBLIGATORYJNIE) I NA NASTĘPNE PLANOWANE LATA (FAKULTATYWNIE)

W Tabeli 7.1. przedstawiono zestawienie inwestycji, przewidzianych do wykonania w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn. Tabele i wykresy przedstawiane w tym rozdziale są wynikiem obliczeń dokonanych w programie MAFI (Model Analizy Finansowo-Inwestycyjnej).

Tabela 7.1. Zestawienie inwestycji wg lat i źródeł finansowania

NAZWA INWESTYCJI	Koszt całkowity	Koszty poniesione do 2005	W 2006		W 2007	
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kobierno- etap II i IIa	1 157 796	507 796	650 000			
Środki własne		102 796		125 500		
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		405 000		524 500		
Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami oraz przepompowniami ścieków na terenie wsi Gorzupia	2 248 298	2 248 298				
Środki własne		238 374				
Kredyty i pożyczki preferencyjne		2 009 924				
Budowa ulic w i Lutogniewie -etap III- ul. Akacyjna, Spokojna i I część Kościelnej	451 425,87	0	279 965,18	171 460,69		
Środki własne			41 994,78	25 719,11		
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)			209 973,88	128 595,51		
Budżet centralny			27 996,52	17146,07		
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Krotoszynie - etap I	13 443 000	5 170 363	8 272 637			
Środki własne		1 839 230	3 115 118			
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		3 331 133	5 157 519			

Wyszczególnienie	Razem	Do 2005	2006	2007
Inwestycje ogółem	17 300 519	7 926 457	9 202 602,10	171 460,69
finansowane z:				
Środki własne		2 180 400	3 282 612,70	25 719,11
Pożyczki preferencyjne		5 746 057		
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)			5 891 992,80	128 595,51
Budżet centralny			27 996,52	17 146,07

Z przedstawionej tabeli wynika, iż faktyczne nakłady na realizację inwestycji są większe niż własne możliwości finansowe Miasta i Gminy Krotoszyn. Jest to spowodowane tym, że

zaplanowane działania inwestycyjne są realizowane nie tylko ze środków własnych, ale w dużej mierze przy założeniu finansowania zewnętrznego w nadchodzących latach, przede wszystkim z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W celu umożliwienia realizacji inwestycji planowanych w najbliższych latach konieczne będzie znalezienie dodatkowych środków na ich finansowanie. Plan zakłada finansowanie wkładu własnego, oprócz własnych środków powstających jako wolne na inwestycje w budżecie gminy, także z obligacji oraz kredytów preferencyjnych i komercyjnych. Zarówno obligacje jak i kredyty można uznać za środki własne ponieważ gmina musi te pieniądze spłacić w terminie późniejszym. W ujęciu powyżej przedstawiono więc tylko wyodrębnioną pożyczkę preferencyjną. Informacje o wartości planowanych zobowiązań znajdują się poniżej.

Już istniejące oraz konieczne do zaciągnięcia zobowiązania zostały ujęte w Tabeli 7.2. Ich wpływ na całość budżetu Gminy i wskaźniki zadłużenia zaprezentowano w Tabelach 7.2. i 7.3. oraz na Wykresach 7.1. - 7.5., zamieszczonych poniżej.

Tabela 7.2. Projekcja przepływów finansowych

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody:	47 074 955	52 326 900	59 451 281	58 849 847	53 954 045	54 493 586	55 038 522	55 588 907	56 144 796	56 814 530	57 273 307	57 846 040
Subwencje, dotacje, środki pozabudżetowe	24 834 738	28 015 267	34 896 531	34 049 550	28 905 746	29 194 803	29 486 751	29 781 619	30 079 435	30 488 515	30 684 032	30 990 872
Subwencje ogólne z budżetu państwa	19 826 046	20 583 271	20 789 104	20 996 995	21 206 965	21 419 034	21 633 225	21 849 557	22 068 053	22 288 733	22 511 620	22 736 737
Dotacje i środki pozabudżetowe na zad. bież.	4 472 127	5 572 361	7 547 085	7 622 555	7 698 781	7 775 769	7 853 527	7 932 062	8 011 382	8 199 782	8 172 411	8 254 135
Środki na realizację inwestycji	536 565	1 859 635	6 560 343	5 430 000	0	0	0	0	0	0	0	0
dotacje z budżetu państwa	400 495	349 035	6 560 343	5 430 000	0	0	0	0	0	0	0	0
środki pozabudżetowe	136 070	1 510 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dochody własne gminy	22 240 217	24 311 633	24 554 749	24 800 297	25 048 300	25 298 783	25 551 771	25 807 288	26 065 361	26 326 015	26 589 275	26 855 168
Podatki i opłaty lokalne	13 555 469	13 517 500	13 652 675	13 789 202	13 927 094	14 066 365	14 207 028	14 349 099	14 492 590	14 637 516	14 783 891	14 931 730
Udziały we wpływach z podatku dochodowego	7 088 654	9 116 751	9 207 919	9 299 998	9 392 998	9 486 928	9 581 797	9 677 615	9 774 391	9 872 135	9 970 856	10 070 565
Dochody z majątku gminy	396 374	440 500	444 905	449 354	453 848	458 386	462 970	467 600	472 276	476 998	481 768	486 586
Pozostałe dochody	1 199 720	1 236 882	1 249 251	1 261 743	1 274 361	1 287 104	1 299 975	1 312 975	1 326 105	1 339 366	1 352 760	1 366 287
Wydatki bieżące:	39 488 947	43 408 666	45 862 753	46 321 380	46 784 594	47 252 440	47 724 964	48 202 214	48 684 236	49 171 078	49 662 789	50 159 417
Wynagrodzenia (z narzutami)	20 738 488	19 879 779	20 078 577	20 279 363	20 482 156	20 686 978	20 893 848	21 102 786	21 313 814	21 526 952	21 742 222	21 959 644
Pozostałe wydatki rzeczowe	18 750 459	20 228 887	22 451 176	22 675 688	22 902 445	23 131 469	23 362 784	23 596 411	23 832 376	24 070 699	24 311 406	24 554 520
Świadczenia rodzinne	0	3 300 000	3 333 000	3 366 330	3 399 993	3 433 993	3 468 333	3 503 016	3 538 047	3 573 427	3 609 161	3 645 253
Wolne Środki	7 586 008	8 918 234	13 588 528	12 528 467	7 169 452	7 241 146	7 313 557	7 386 693	7 460 560	7 643 451	7 610 517	7 686 622
Obsługa zadłużenia	3 931 227	6 186 725	5 624 068	6 349 786	5 405 792	4 254 500	3 962 750	3 300 000	3 100 000	0	0	0
raty kapitałowe	2 700 040	4 586 200	4 356 837	5 080 671	4 561 042	3 651 250	3 391 000	3 000 000	3 000 000	0	0	0
odsetki od kredytów/pożyczek	1 231 187	1 600 525	1 267 231	1 269 115	844 750	603 250	571 750	300 000	100 000	0	0	0

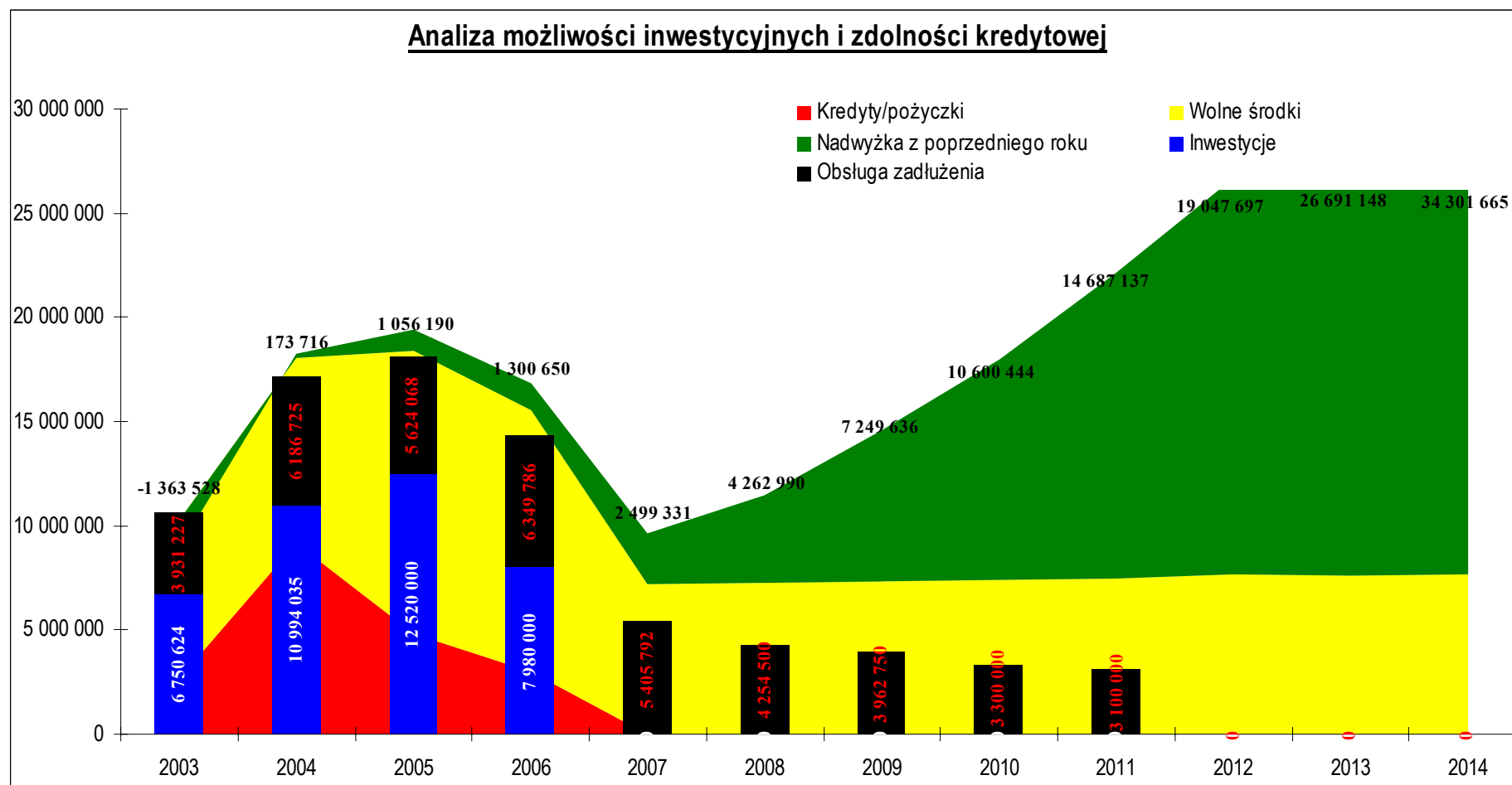
Tabela 7.2. Projekcja przepływów finansowych c.d.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wolne środki na inwestycje	3 654 781	2 731 509	7 964 460	6 178 681	1 763 660	2 986 646	3 350 807	4 086 693	4 360 560	7 643 451	7 610 517	7 686 622
Inwestycje (bez odsetek w trakcie realizacji)	6 750 624	10 994 035	12 520 000	7 980 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Środki własne		640 000	3 964 657	2 550 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki preferencyjne		855 000	1 995 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty komercyjne			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)			6 560 343	5 430 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Wolne środki po inwestycjach	-3 095 843	-8 262 526	-4 555 540	-1 801 319	1 763 660	2 986 646	3 350 807	4 086 693	4 360 560	7 643 451	7 610 517	7 686 622
Kredyty/pożyczki otrzymane	2 638 210	9 145 000	4 800 000	3 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Roczne przepływy gotówki netto	-457 633	882 474	244 460	1 198 681	1 763 660	2 986 646	3 350 807	4 086 693	4 360 560	7 643 451	7 610 517	7 686 622
Stan środków pieniężnych na koniec roku	173 716	1 056 190	1 300 650	2 499 331	4 262 990	7 249 636	10 600 444	14 687 137	19 047 697	26 691 148	34 301 665	41 988 288
1999 rok	945 890											
Nadwyżka/deficyt budżetowy	-395 803	-3 676 326	1 068 528	4 548 467	7 169 452	7 241 146	7 313 557	7 386 693	7 460 560	7 643 451	7 610 517	7 686 622

Tabela 7.3. Wskaźniki przepływów finansowych

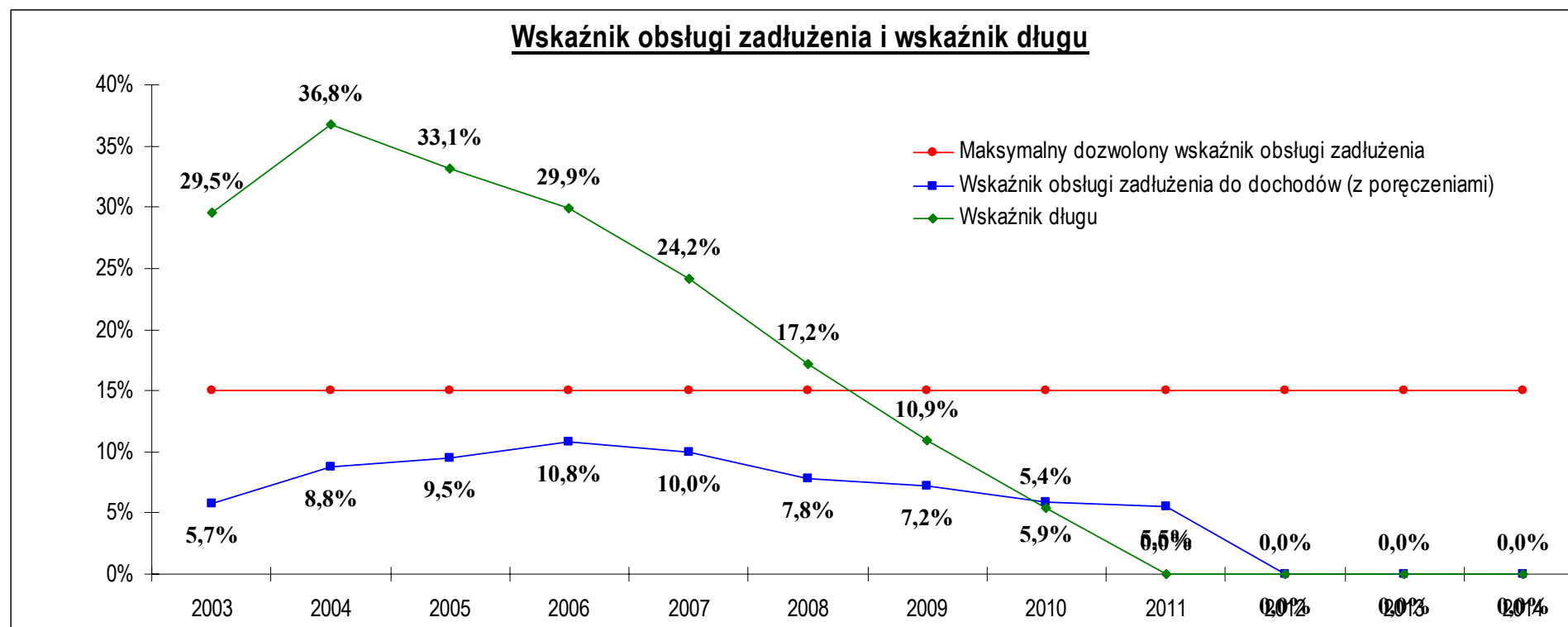
WSKAŹNIKI	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obsługa obsługi zadłużenia do dochodów	5,7%	8,8%	9,5%	10,8%	10,0%	7,8%	7,2%	5,9%	5,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Wskaźnik długu do dochodów	29,5%	36,8%	33,1%	29,9%	24,2%	17,2%	10,9%	5,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dynamika dochodów	2,6%	11,2%	13,6%	-1,0%	-8,3%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,2%	0,8%	1,0%
Dynamika dochodów własnych	4,3%	9,3%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Dynamika wydatków bieżących	8,5%	9,9%	5,7%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Roczne przepływy gotówki jako % dochodów	-1,0%	1,7%	0,4%	2,0%	3,3%	5,5%	6,1%	7,4%	7,8%	13,5%	13,3%	13,3%
Stan środków pien. na koniec roku jako % dochodów	0,4%	2,0%	2,2%	4,2%	7,9%	13,3%	19,3%	26,4%	33,9%	47,0%	59,9%	72,6%
Stan środków pien. na koniec roku jako % doch. wł.	0,8%	4,3%	5,3%	10,1%	17,0%	28,7%	41,5%	56,9%	73,1%	101,4%	129,0%	156,4%
Wolne środki jako % dochodów	16,1%	17,0%	22,9%	21,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,3%	13,5%	13,3%	13,3%
Wolne środki jako % dochodów własnych	34,1%	36,7%	55,3%	50,5%	28,6%	28,6%	28,6%	28,6%	28,6%	29,0%	28,6%	28,6%
Inwestycje jako % dochodów	14,3%	21,0%	21,1%	13,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Inwestycje jako % dochodów własnych	30,4%	45,2%	51,0%	32,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Inwestycje jako % wolnych środków	89,0%	123,3%	92,1%	63,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Inwestycje jako % wydatków ogółem	14,2%	19,6%	21,0%	14,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Obsługa zadłużenia jako % inwestycji	58,2%	56,3%	44,9%	79,6%	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!	#DZIEL/0!
Obsługa zadłużenia jako % wolnych środków	51,8%	69,4%	41,4%	50,7%	75,4%	58,8%	54,2%	44,7%	41,6%	0,0%	0,0%	0,0%

Wykres 7.1. Analiza możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej Miasta i Gminy Krotoszyn

Z powyższego wykresy wynika, że gmina i miasto Krotoszyn będzie prowadziła w najbliższych latach bardzo duże kwotowo inwestycje. Istnieje jednak możliwość pokrycia wkładu własnego dzięki zaciągnięciu zaplanowanych zobowiązań. Od roku 2007 kwota wolnych środków rośnie liniowo ponieważ w niniejszej projekcji nie przedstawiono jeszcze zadań inwestycyjnych na kolejne lata, które będą dopisywane sukcesywnie przy kolejnych edycjach niniejszego planu. Narastające więc wolne środki kumulują się w kolejnych latach (zielone pole) co pokazuje projektowaną dużą zdolność inwestycyjną gminy.

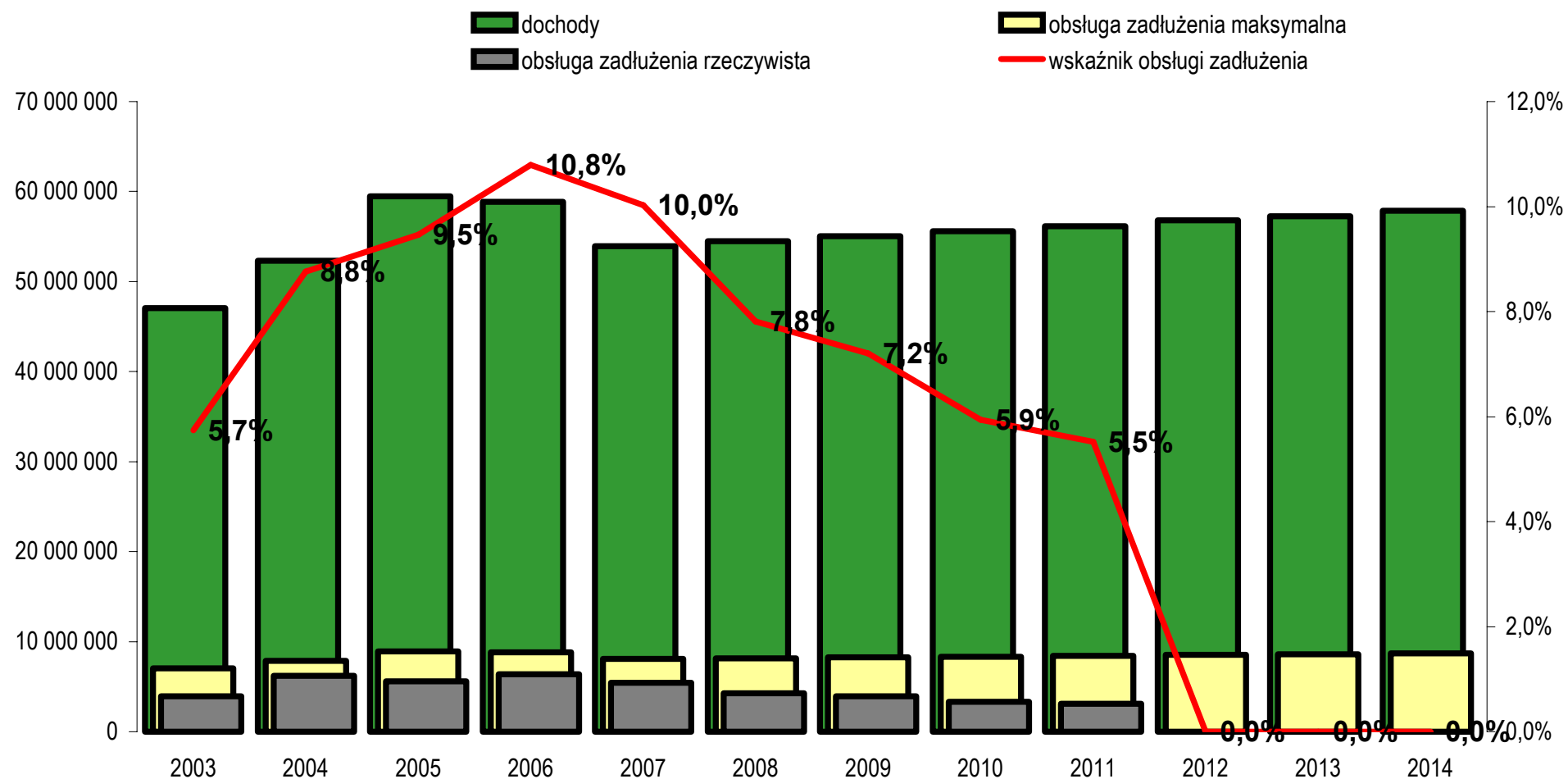
Wykres 7.2. Wskaźnik obsługi zadłużenia i wskaźnik długu

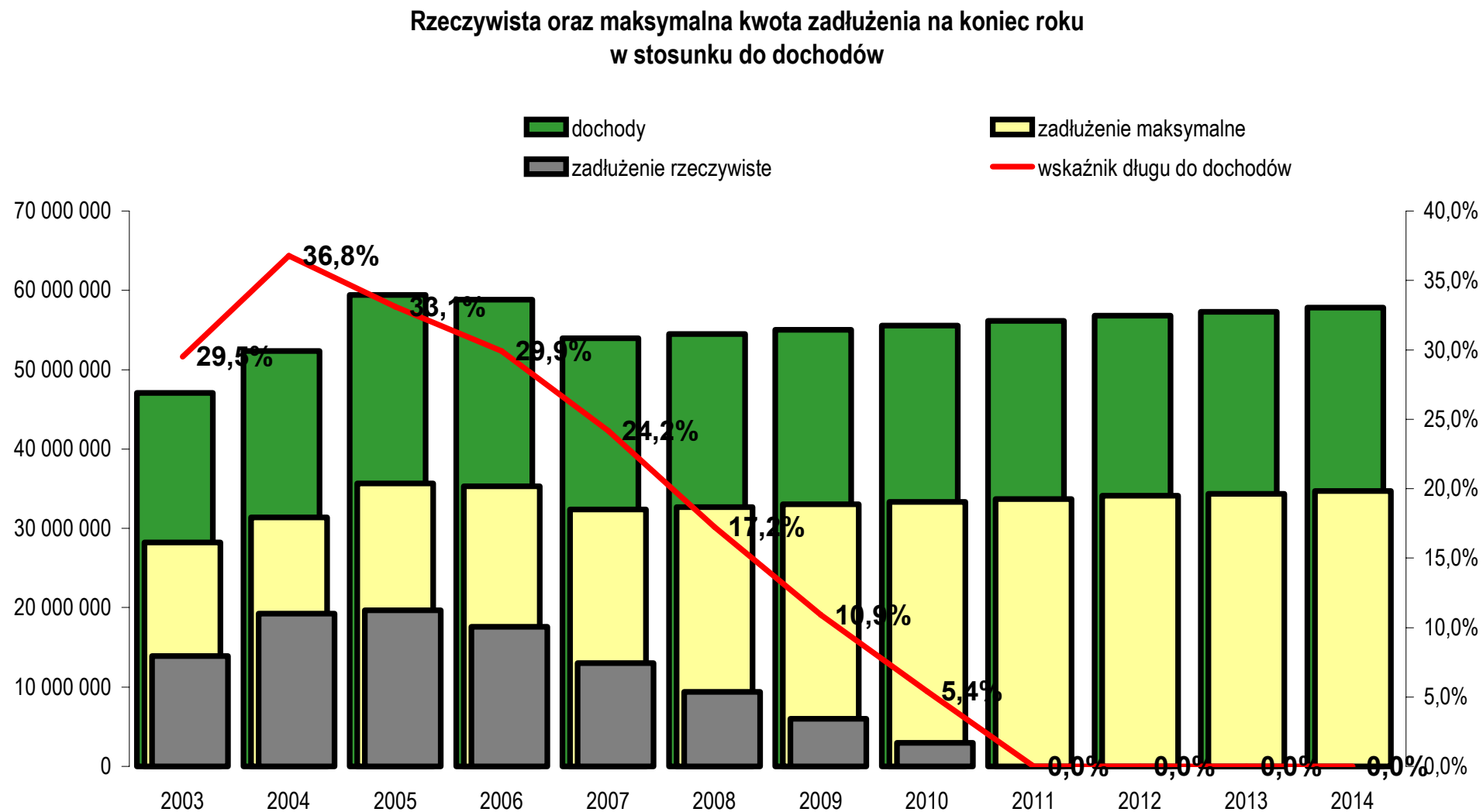
Gmina i Miasto Krotoszyn posiada w obecnej chwili umiarkowane zadłużenie. Wykres powyżej prezentuje już sytuację **po zaciągnięciu kredytów** na realizację inwestycji omawianych w Planie, i pokazuje, iż wskaźniki są jeszcze dalekie od przekroczenia poszczególnych określonych w ustawie o finansach publicznych limitów zadłużenia jst. Gwarantuje to stabilną sytuację finansową gminy w najbliższych latach i pozwoli na szybszą i bezproblemową realizację zaplanowanych inwestycji.

Wykres 7.3. Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów

Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów

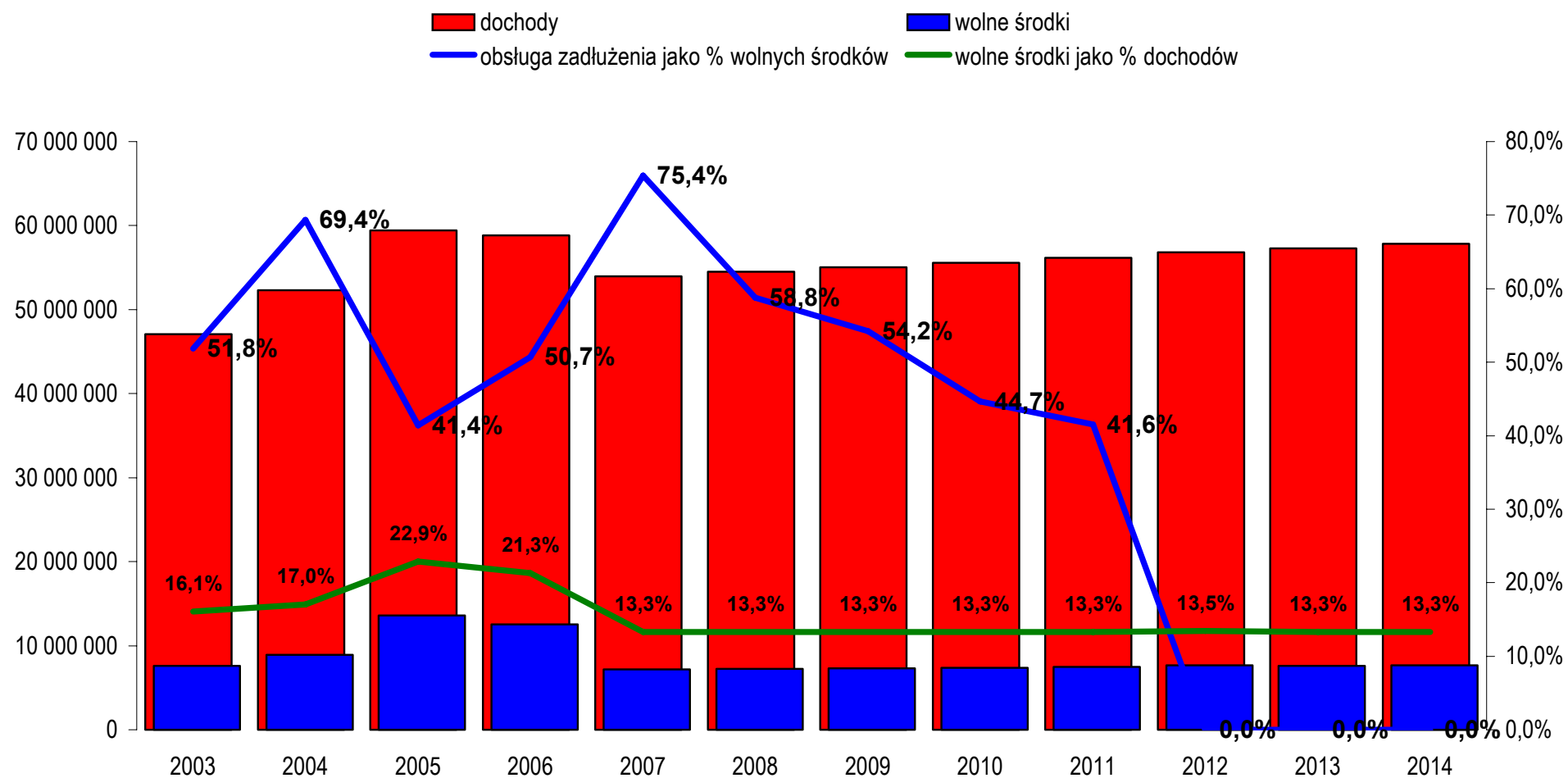

Wykres 7.4. Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku w stosunku do dochodów

Wykres 7.5. Wskaźniki wolnych środków

Wskaźniki dotyczące wolnych środków

8. SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie – beneficjentów korzystających ze środków finansowych funduszy strukturalnych obowiązek przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu ramowym nr 1260/1999/WE z dnia 21 czerwca 1999r. Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego

Dla zarządzania wdrażaniem PRL Burmistrz Miasta powołał **specjalny zespół ds. rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn**, którego zadaniem będzie :

- Opiniowanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy oraz Planu Rozwoju Lokalnego.
- Rekomendowanie Radzie Miejskiej w Krotoszynie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy oraz Planu Rozwoju Lokalnego.
- Monitoring wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy i Planu Rozwoju Lokalnego.
- Ocena wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy i Planu Rozwoju Lokalnego.

Kopia zarządzenia znajduje się poniżej.

W skład zespołu weszli merytoryczni pracownicy Urzędu Miasta i przedstawiciele rady Miejskiej, pełniący funkcję monitorujące z ramienia tej instytucji.

**Zarządzenie Nr 861/2004
Burmistrza Krotoszyna
z dnia 16.06.2004 r.**

w sprawie powołania zespołu do spraw rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn

Na podstawie art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2001. Nr 142 poz. 1591, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§1

Powołuje się zespół do spraw rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn w następującym składzie:

1. p. Julian Jokś – Burmistrz
2. p. Ryszard Czuske – I Vice-burmistrz
3. p. Franciszek Marszałek – II Vice-burmistrz
4. p. Urszula Tomaszewska – Sekretarz
5. p. Grzegorz Galicki – Skarbnik
6. p. Andrzej Kaik – Naczelnik Wydziału Gospodarki i Inwestycji
7. p. Jacek Kępa – Naczelnik Wydziału Promocji, Przedsiębiorczości i Integracji Europejskiej
8. p. Włodzimierz Spruch – Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich
9. p. Waldemar Wujczyk – Komendant Straży Miejskiej
10. p. Wiesław Świca – Przewodniczący Rady Miejskiej
11. p. Edward Jokiel – radny
12. p. Zygmunt Kozupa – radny
13. p. Krzysztof Krzysztofiak – radny
14. p. Marian Skotarek – radny

§2

Zadania zespołu, o którym mowa w §1, obejmują:

1. Opiniowanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy oraz Planu Rozwoju Lokalnego.
2. Rekomendowanie Radzie Miejskiej w Krotoszynie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy oraz Planu Rozwoju Lokalnego.
3. Monitoring wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy i Planu Rozwoju Lokalnego.
4. Ocenę wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy i Planu Rozwoju Lokalnego.

§3

Traci moc zarządzenie burmistrza Krotoszyna z dnia 10.12.2003 roku nr 598/2003

§4

wykonanie zarządzenia powierza się Naczelnikowi Wydziału Promocji, Przedsiębiorczości i Integracji Europejskiej.

§5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Instytucja Wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego

Funkcję instytucji wdrażającej i koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego będzie pełnił Urząd Miejski w Krotoszynie. Szczególnie zaangażowani w proces wdrażania PRL będą Wydział Gospodarki i Inwestycji oraz Skarbnik gminy i podległe mu służby finansowe. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu,
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwej oceny Planu Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

9. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego posiada zespół ds. rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn. Instytucja Zarządzająca współpracuje z radnymi, których główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez zespół ds. rozwoju i Radę Miejską przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej pt.: "Wskaźniki do projektów realizowanych w ramach ZPORR".

3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących rozwojowi regionalnemu dla wszystkich grup docelowych z terenu Gminy i Miasta
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącej informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy i Miasta Krotoszyn,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Wszelkie działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego będą uwzględniały specyficzne potrzeby grup docelowych w kwestii informacji oraz użytych instrumentów w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności. Grupami docelowymi w tym zakresie są:

- społeczeństwo –ostateczni beneficjenci– kształtowanie i informowanie opinii publicznej poprzez przekazywanie powszechnej wiedzy o działaniach Unii Europejskiej, o wdrażaniu i wykorzystaniu środków wspólnotowych, o korzyściach płynących z członkostwa, o budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, co przyczyni się do poparcia dla inwestycji,
- beneficjenci instytucjonalni to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:

- inne jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego sąsiadujące z gminą oraz samorządy pomocnicze,
- podmioty będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu terytorialnego,
- podmioty gospodarcze,
- organizacje zrzeszające przedsiębiorców,
- organizacje pozarządowe,
- inne organizacje społeczne,
- media.

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego. Za jego pośrednictwem należy kształtować świadomość w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego, a od tego uzależnione jest wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Planu Rozwoju Lokalnego będą stosowane m.in. następujące środki i instrumenty:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje – propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych, o rezultatach wsparcia UE oraz upowszechniające wiedzę na ten temat,
- wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie inicjatyw z wykorzystaniem środków unijnych,
- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie,
- serwisy internetowe – to szybkie i ogólnodostępne źródło informacji na temat możliwości pozyskania pomocy unijnej, zaś dla opinii publicznej będzie to kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze środków Unii Europejskiej dla Gminy,
- publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, materiały audio – wizualne, ulotki – pozwalają w łatwy, przystępny i atrakcyjny sposób przekazywać wiedzę o Unii Europejskiej i dostępnej pomocy, a także o roli instytucji samorządowych w zarządzaniu tą pomocą,
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, artykuły, relacje, wiadomości w lokalnej i regionalnej telewizji oraz rozgłoszeniach radiowych, audycje, reklamy czy ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej.

SPIS TABEL

Tabela 2.1. Struktura ludności według grup wiekowych i płci w 2003 roku.....	10
Tabela 2.2. Składniki mienia komunalnego gminy (grunty komunalne).....	19
Tabela 2.3. Wybrane informacje na temat gospodarowania mieniem komunalnym gminy.....	20
Tabela 2.4. Najwięksi pracodawcy w gminie Krotoszyn.....	22
Tabela 2.5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie według branż.....	24
Tabela 2.6. Pracujący według sektorów gospodarki.....	25
Tabela 2.7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wyszktałcenia (stan w dniu 20 maja 2002 roku).....	26
Tabela 2.8. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wyszktałcenia i płci (stan na 20 maja 2002 roku).....	27
Tabela 2.9.. Ludność według głównego źródła utrzymania (stan na 20 maja 2002 roku).....	28
Tabela 2.10. Mieszkania według zamieszkania, przeznaczenia i rodzaju podmiotów będących ich właścicielami.....	32
Tabela 2.11. Mieszkania według ich wyposażenia.....	33
Tabela 2.12. Liczba stwierdzonych przestępstw w podziale na kategorie.....	35
Tabela 2.13. Podstawowe dane o przedszkolach (rok szkolny 2003/2004).....	37
Tabela 2.14. Podstawowe informacje o Bibliotece Publicznej.....	41
Tabela 2.15. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną według powodów (2003 r.).....	43
Tabela 2.16. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań zleconych w 2003 roku.....	44
Tabela 2.17. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań własnych w 2003 roku.....	44
Tabela 3.1. Arkusz oceny inwestycji.....	49
Tabela 4.1. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 1.....	52
Tabela 4.2. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 2.....	54
Tabela 4.3. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 3.....	56
Tabela 4.4. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 4.....	58
Tabela 6.1. Oczekiwane wskaźniki produktu po realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn.....	64
Tabela 6.2. Oczekiwane wskaźniki rezultatu po realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn.....	65
Tabela 6.3. Oczekiwane wskaźniki oddziaływania po realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Krotoszyn.....	65
Tabela 7.1. Zestawienie inwestycji wg lat i źródeł finansowania.....	66
Tabela 7.2. Projekcja przepływów finansowych.....	68
Tabela 7.2. Projekcja przepływów finansowych c.d.....	69
Tabela 7.3. Wskaźniki przepływów finansowych.....	70

SPIS WYKRESÓW

Wykres 2.1. Struktura powierzchni w gminie Krotoszyn	8
Wykres 2.2. Liczba ludności w mieście Krotoszyn w latach 1999-2003	9
Wykres 2.3. Liczba ludności w na terenach wiejskich gminy Krotoszyn w latach 1999-2003	9
Wykres 2.4. Przyrost naturalny w gminie Krotoszyn	10
Wykres 2.5. Struktura użytków rolnych w gminie Krotoszyn	23
Wykres 2.6. Klasy bonitacyjne gruntów ornych w gminie Krotoszyn	23
Wykres 2.7. Struktura upraw gospodarstw rolnych	24
Wykres 2.8. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	25
Wykres 2.9. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjnym	27
Wykres 2.10. Liczba osób bezrobotnych w gminie Krotoszyn w latach 1999-2003	29
Wykres 2.11. Stopa bezrobocia w gminie Krotoszyn w latach 1999-2003 (stan na 31 XII)	29
Wykres 2.12. Struktura wiekowa osób bezrobotnych	30
Wykres 2.13. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu	30
Wykres 2.14. Struktura bezrobotnych według wykształcenia	31
Wykres 2.15. Struktura bezrobotnych według stażu pracy	31
Wykres 2.16. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, 1 oddział i 1 izbę szkolną - SP	38
Wykres 2.17. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, 1 oddział i 1 izbę szkolną - gimnazja ...	38
Wykres 2.18. Wielkość szkoły podstawowej a koszt utrzymania 1 ucznia	39
Wykres 7.1. Analiza możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej Miasta i Gminy Krotoszyn	71
Wykres 7.2. Wskaźnik obsługi zadłużenia i wskaźnik długu	72
Wykres 7.3. Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów	73
Wykres 7.4. Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku w stosunku do dochodów	74
Wykres 7.5. Wskaźniki wolnych środków	75